

"Dacă vor tăcea aceștia, pietrele vor striga."

(Sf. Evanghelie după Luca 19, 40)

CUVÂNTUL LEGIONAR

Periodic al Românilor naționaliști creștini

- în duhul NAȚIONAL CREȘTIN al lui Corneliu Zelea-Codreanu -

Anul IX, Nr. 121, AUGUST 2013

Apare în **ULTIMA ZI** a lunii

2,5 lei

Director: NICADOR ZELEA-CODREANU

Redactor șef: Nicoleta Codrin

RELATII CU PUBLICUL:

ÎN FIECARE VINERI, ORELE 15-17, Str. Mărgăritarelor nr. 6, sect. 2, Buc.; tel.: 0212425471 sau 0745074493

e-mail: cuvantul-legionar@zelea-codreanu.com; SITE: www.zelea-codreanu.com

CUPRINS:

Atitudini Omul providențial

O cenzură iudaică?

O carte hazlie:

Dicționarul "moldovenesc-român"

Diverse Soarta tragică a făuritorilor Unirii (III)

Istorie necenzurată Trădarea: 23 august

Itinerar de suflet Pași pe amintiri (XIV)

Interviu cu un veteran de război

Carte legionară Cazul Horia Sima (XI)

Document Războiul din Răsărit (IX)

Spiritualitate Sfinți ai zilelor noastre (II)

Concurs, Poșta Redacției

Editorial: ADEVĂRATUL VINOVAȚ

În cel de-al doilea război mondial, având în vedere scopurile anglo-americanilor și ale rușilor (bolșevici), de a distruge Germania definitiv, s-a inventat o nouă abordare a problemei: învinsul nu are nimic de spus, nu poate participa la "conferința de pace", trebuie să accepte toate sancțiunile ce i se impun - capitularea necondiționată!

"Capitularea necondiționată" poate fi și poziția unei țări în timp de pace în legătură cu alte agresiuni la care este supusă?

Desigur, că aici vroiam să ajung.

Mărti, 6 aug. a.c., la emisiunea d-lui. Mihai Gădea, "Sinteza Zilei", pe postul "Antena 3", unul dintre subiectele abordate a fost "pogromul de la Iași din iunie 1941".

Subiectul a fost prezentat și discutat în nenumărate ocazii și este cunoscut foarte bine de foarte mulți români; problema care se pune este însă în ce măsură acea catastrofă umană suportată de minoritatea evreiască din Iași este prezentată în limitele acceptabile.

Pentru români această limită se dorește a fi pe cât posibil apropiată de adevăr, întrucât reprezintă, cel puțin la prima vedere, o pată neagră în istoria românilor și putem să ne acceptăm vinovăția numai în limita adevărului.

A accepta punctele de vedere ale evreimii, exagerările inimaginabile vis a vis de desfășurarea reală a lucrurilor, este în ochii oricărui român rațional

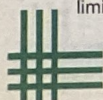
o trădare, o poziție de umilință necondiționată, inacceptabilă, la care nu poate exista justificare!

O explicație scurtă: Mihai Gădea dedică emisiunea pogromului de la Iași promovând, încurajând teza "Institutului Elie Wiesel" apropos de numărul victimelor, de împrejurări, acceptând, din prostie sau din necunoaștere sau dintr-un interes, promovarea unei teze catalogate lejer din punctul de vedere român, ca trădare a intereselor naționale.

De la 2521 de victime declarate inițial de surse evreiești, consemnate ca atare în monumentală lucrare editată de Academia Română (vol. IX, pag. 398); Institutul Elie Wiesel contabilizase în 2012 12.500 de victime, iar la emisiunea amintită cifra crește la 15.000!

(continuare în pag. 2)

*Nicador Zelea-
Codreanu*

Exagerarea este absolut uluitoare, "neproductivă" pentru cei care o promovează, dar o dovadă în plus, din punctul de vedere evreiesc, pentru justificarea pretențiilor de despăgubiri dar și de prezentare a românilor ca fiind niște criminali.

Suntem asaltați de ani buni de "invitația" "de a ne accepta trecutul" - adică, mai pe șleau, de a accepta pretențiile evreiești care sunt de o absurditate inimaginabilă.

"Trenul morții" a existat, nu contestă nimeni faptul, dar, ca și în cazul victimelor deportării în Transnistria ("sursă" principală a acuzațiilor ce ni se aduc), suntem îndreptățiți să ne gândim că există "o relație indestructibilă" între poziția actuală a României, de victimă, și lăcomia evreiască.

Cât despre "dovezile" prezentate de amintitul institut, ele se rezumă la mărturiile unor martori a căror "bună credință" se exclude prin însuși conținutul lor.

Nu "facem istorie"; aceste "istorii" sunt în totală actualitate și "ne pisează mărunți" în ideea că vom ceda, vom accepta poziția de subordonare socială decurgând din marile vinovății care ni se atribuie, devenind cetățenii de categorie inferioară dispuși sau obligați să servitoarească "poporul ales". Se așteaptă de la noi "capitularea necondiționată".

Dar să revenim la Mihai Gădea: criticând permanent (pe bună dreptate) politica antinațională promovată de Băsescu, "Antena 3" urmează a deveni victimă, încercându-se interzicerea activității ei. Justiția, total aservită intereselor președintelui, încearcă să desființeze singura televiziune care nu poate fi controlată.

Lupta pentru supraviețuirea postului uzează de tot ce i se pare a fi util. Va îndrăzni Băsescu să desființeze o televiziune care promovează interesele evreiești? Nici vorbă! Și atunci ce face Mihai Gădea: plin de avânt și convingere, intoxica opinia publică (destul de numeroasă) cu "dovezi" și cifre astronomice apropos de pogromul de la Iași.

Dacă Băsescu este odios ca exponent al intereselor antinaționale, Gădea îl imită, coborând la nivelul inacceptabil al "vânzătorilor de țară".

"Fine del primo tempo".

În legătură cu pogromul de la Iași, nimeni, niciodată, nu a avut ideea - absolut în firea lucrurilor - de a face o analiză mai profundă a lucrurilor, pentru simplul motiv că a fost acceptată de la început explicația "livrată" de forurile evreiești.

Vă propun o analiză bazată strict pe datele și faptele cunoscute și acceptate, care vă va aduce la o concluzie uluitoare.

Să o luăm însă cu începutul; cităm din Istoria editată de Academia Română în 2008, în plină subordonare în fața intereselor evreiești:

"28 iunie 1941, orele 21: în diferite zone din Iași se aud focuri de armă care continuă până a doua zi dimineața... în noaptea de 29 spre 30, în timp ce o coloană militară română mergea pe strada Lascăr Catargiu, s-a dezlănțuit din împrejurimi un foc violent care a produs panică în unitate" - încheie citatul.

Alt citat (gen. Lioveanu): "...atacatorii au fost legionari și borfași, care urmăreau să producă panică pentru a devasta... în cartierul evreilor înstăriți."

Ultimul citat: "atacul a fost un simulacru executat cu arme de salon" (??) "și un sistem de pocnitori care au imitat focul armelor automate".

Se pot constata următoarele:

- chestia cu legionarii este o încercare a autorităților de a scăpa de învinuire pe adevărații făptași: legionarii erau în închisori, fugiți în străinătate sau în batalioanele de sacrificiu (în instruire, la Sărata).

- atacul se produce în cartierul evreilor înstăriți; arestările ulterioare și "trenul morții" au ca victime **sărăcimea evreiască!**

La logica cea mai simplă se pune întrebarea următoare: **ce s-a urmărit cu acest atac în două rânduri asupra armatei române și asupra armatei germane?**

Am expus tema acceptată de Academia Română și propusă ca reală.

Să vedem teza propusă de un "militar în termen", Cătălin Zelea-Codreanu, refugiat din Basarabia cedată împreună cu unitatea militară din care făcea parte (28 iunie 1940) și încartuit la Iași, prezent acolo pe 28, 29, 30 iunie 1941, care îmi povestește prin anii 70, pe malul Dunării, la o partidă de pescuit, toată târăsenia.

Un an înainte (1940): seara trupa este adunată la raport și este anunțată că a doua zi dimineața începe retragerea. Cu tot efectivul și inventarul. Căruțele sunt pregătite, iar armamentul, muniția și restul sunt încărcate și puse sub pază.

Trupa reușește să doarmă câteva ore și dimineața, la apel, se constată că cei 10-12 evrei soldați în termen, fugiseră, și că lipseau din dotare arme și o mitralieră împreună cu muniția aferentă.

Pe la ora 10 se pleacă într-o lungă coloană; singurele vehicule erau căruțele.

Pe la prânz, la trecerea prin vadul unui râu, din pădurea ce îi înconjura, se deschide asupra lor foc de mitralieră.

Coloana se oprește, ocupă poziții și contraatacă, cu mari pierderi.

Atacatorii sunt copleșiți de numărul mare de militari români și sunt omorâți în luptă.

Atacatorii nu erau alții decât camarazii evrei fugiți, cu care împărțiseră "până ieri" amarul unui stagiu militar într-un "batalion disciplinar".

Când ascultam povestea - care a continuat cu atacul de la Iași asupra Armatei române - nu mi-a trecut prin cap că voi ajunge vreodată să o povestesc, la rândul meu.

Cătălin Zelea-Codreanu, ieșit din închisoare după 16 ani de detenție, la lungile partide de pescuit din concediu, mi-a povestit că atacul de la Iași nu a fost ceva ce se putea minimaliza. Urmările lui nu au fost grave, dar au trezit resentimentele populației civile care avea proaspăt în memorie comportamentul minorității evreiești din Basarabia în "săptămâna roșie" a cedării. Nu putea să uite - și nu vom uita niciodată! - că 42.000 de familii își pierduseră atunci câte un membru, asasinat sub o formă oarecare de bande de evrei înarmați!

Avea cineva interesul să provoace o reacție

militare române și germane, pogromul de la Iași nu ar fi avut loc în vecii!

"Se aniversa" pentru evreimea din Iași un an de la genocidul împotriva creștinilor și în special împotriva românilor: Armată, toate autoritățile administrative, preoțime, și a oricui se găsea într-un moment nepotrivit într-un loc nepotrivit. Erau zile de sărbătoare pentru tinerii evrei din familiile înstărite, și au simțit nevoia să își manifeste aprobarea și atașamentul față de conaționalii lor care mănjiseră cu sânge Basarabia cu un an înainte. Oricât ar încerca astăzi conducătorii evreimii să găsească un alt rost atacurilor asupra Armatei, vor fi imposibil de justificat.

Nu se pot presupune decât două lucruri:

1) Primul, și cel mai simplu, că a fost un gest de afirmare a prezenței unei opoziții, chiar și armate, împotriva României și a românilor.

Acest gest absolut deliberat a costat însă minoritatea evreiască din Iași: noi spunem 2500 de victime, iar "cumătrul" Elie Wiesel, 15.000!

Nu cred că tinerii evrei erau idiști, ca să nu-și dea seama că țara era în război, că "în război, ca la război": astfel de gesturi se plătesc cu "execuție sumară".

2) A doua presupunere, care nu poate fi însă exclusă, este că trebuia forțată mâna autorităților ca să ia niște măsuri corespunzătoare stării de război în care ne aflăm, **pentru a putea transpune populația evreiască în poziția de victimă.**

Atențiune: "Transnistria" era încă în mâinile rușilor, deci se exclude posibilitatea unei reacții la comportamentul autorităților române.

Încă o dată atenție: se încerca provocarea unor măsuri "neobișnuite" împotriva evreilor!

Și într-un caz, și în celălalt, **evreimea participantă la atacuri și cei ce dirijau destinele minorității (din Iași sau din țară) sunt vinovați și responsabili sută la sută de moartea conaționalilor lor.**

Am spus și o repet: fără toată "lucrătura" pusă la cale de evrei, pogromul de la Iași - cu referire la "trenurile morții" - nu ar fi avut loc în veci!

Și mai fac o precizare: se încearcă "aburirea" realității, lăsând să se înțeleagă acum, că de la 2.500 la 15.000 de victime, ar fi fost vorba de evrei asasinați în afara "trenului morții". Este o minciună care nu poate fi probată, căci dacă se putea proba, o făcea "Istoria" Academiei Române!

Desigur că atunci când veți citi aceste rânduri, veți fi cuprinși de o furie fără margini și primul lucru la care vă veți gândi va fi: "Cum să îi închidem ăstia gura?".

Vă ofer pe gratis cele două soluții: să îmi umpleți

gura cu pământ - lucru absolut lesnicios, întrucât nu mă apără nimeni; să mă dați în judecată pentru calomnie, dar nu la "Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării", cum ați mai făcut-o (pentru că acolo se îngroapă lucrurile), ci în justiție, cu sedințe publice, cu "spectatori" și cu presă.

Dacă nici acum nu reacționați în nici un fel, înseamnă că vă însușiți "critica tovarășească".

Și vă mai fac o propunere: orice umflare a cifrei victimelor corespunde cu o autoacuzare.

Domnilor de la "Elie Wiesel", excelența voastră d-le Aurel Vainer, vedeți cum "dregeți borșul", că miroase de la distanță a comportament criminal la adresa unor evrei! Să vă mai explic o dată,

ca la copii: **dacă deschizi cușca leului furios, criminal nu este leul, ci acela care i-a deschis ușa!**

Vă mai dau un sfat pe gratis: nu mai faceți atâtea tam-tam cu pogromul de la Iași: este unul dintre buboalele voastre și nu trebuie să îl expuneți ca pe o bijuterie.

"Aștept provincia!"

violentă a autorităților și a populației românești?

Un răspuns pe care nu vrem să îl acceptăm se conturează distrugător; să nu anticipăm, însă. **Se întâmplase vreodată ca autoritățile din România să ia măsuri de acest gen și de orice proporții împotriva populației evreiești?**

Răspunsul este negativ și reiese clar că fără aceste atacuri armate împotriva unor unități

Atitudini OMUL PROVIDENȚIAL

De multe ori în "cariera" mea de jurnalist m-am simțit obligat să iau atitudine împotriva unei prese obediente intereselor antinaționale, exprimate, fără discuție, în toate guvernele post decembriste.

Alteori a trebuit să mă apăr prin atac de acuzațiile unor reprezentanți ai așa-zisei "societăți civile", federații sau alte făcături.

Întrând în posesia ultimului număr din "HISTORIA" și răsfoind în grabă cele 40 de pagini intitulate "Dosar Zelea-Codreanu", mă pregăteam să îmi "scot ghearele" și să contraatac. Cu oarecare mirare, am constatat că pornirile mele războinice erau justificate numai într-o mică măsură.

În general, sistemul utilizat în prezentarea istoriei prin documente oferă o mai mare garanție de autenticitate decât comentarea acestor documente: istorici mincinoși și/sau vânduți care fac eforturi de a denatura adevărul în anumite scopuri, îți prezintă interpretarea personală a documentului la care te trimite.

În deschiderea prezentării-fluviu de documente și comentarii, dl. redactor șef Ion M. Ioniță ține cu tot dinadinsul să își manifeste ignoranța și nu numai.

Nu știu cum o fi la publicațiile mari, dar totdeauna am fost convins că redactorul șef este obligat să citească tot materialul de la cap la coadă. Dacă l-ar fi citit pe tot, ar fi observat (?) că la sfârșitul materialului există un capitol intitulat "Verdictul a fost corect din punct de vedere juridic". Este concluzia bine justificată a studiului d-lui Ion Cristoiu. Nu știu dacă voi avea spațiu să reiau argumentele acestuia, dar dacă dl. Ion M. Ioniță citea până la capăt, dintr-un obligatoriu simț colegial nu ar fi contrazis concluziile d-lui Cristoiu. Într-o bună tradiție tovarășească, domnia sa ține să scoată în evidență două lucruri: primul ar fi că în legătură cu Mișcarea Legionară și Corneliu Zelea-Codreanu este "pătruns" de educația judeo-comunistă și nu are alt punct de vedere decât cel general acceptat de servitorimea intereselor iudaice. Al doilea ar fi că nu subscrie nici măcar la editarea unor astfel de subiecte-problemă, convins probabil că, de fapt, părerea lor publică, nu partizană, dar cel puțin prezentând imparțial documentele vremii, indiferent de comentarii, face un mare serviciu Mișcării Legionare.

Un foarte scurt comentariu: adevărul aduce mari servicii Mișcării Legionare și, evident reversul, minciuna, aduce mari servicii intereselor iudaice.

Dl. Ion M. Ioniță își subtilizează scurta declarație de supunere: "Procesul de la Severin, o lecție aspră". În ce sens? Cităm: "un proces nealterat politic și de politică ar fi dus la condamnarea asasinului". Pentru domnia sa nu contează nimic. Pune capul în pământ, ca la rugby, și se repede bezmetic în argumente incontestabile.

Dar să revin cu niște precizări care, ca informație și ca poziție, m-au însoțit aproape toată viața, și care confirmă cu documentele privite măcar cu o doză de bun-simț.

Întâmplător sau motivat, primul cotidian de mare tiraj care preia cazul "Asasinarea prefectului de lași Manciului la 25 oct. 1924 de către Corneliu Zelea-Codreanu" este "Adevărul" (sau, într-o pronunțare personală, "Adevărul, iar evreiesc din Săbindar"). Aceasta folosește un cuvânt care derutează opinia publică, este înșușit ca argument de justiție, devine cheia acuzației: "altercație".

Sensul altercației nu definește în nici un fel cine este agresorul, lucru care devine capital atunci când se ajunge la promovarea juridică a termenului de "legitimă apărare".

Nu pot să reiau integral textul deja prezentat în "Historia", dar fac apel la adevăr și bun-simț.

Corneliu Zelea-Codreanu, tânăr avocat pledant, ieșise din Tribunal, unde își prezentase pledoaria într-un proces în care un părinte îl dăduse în judecată pe Manciul, prefectul de lași care îl snopise în bătaie pe un licean participant la "grădina de zarzavaturi". Aștepta un coleg să-și termine pledoaria, în afara Tribunalului, fumând o țigară. Manciul, însoțit de gardă, compusă din doi comisari și câțiva jandarmi cu puștile armate și cu baionetele

montate, era și el în sală, în calitate de acuzat. Bineînțeles că ieșirea lui Manciul în stradă nu putea să fie prevăzută (apropos de premeditare). Întâmplător, poate neașteptat, poate nedorit de Corneliu Zelea-Codreanu, Manciul ieșea mai repede.

Să spunem câteva cuvinte despre "altercație": aceasta presupune o ceartă între două persoane, un echilibru oarecare de forțe. O confruntare între un om și o trupă un poate fi descrisă în veci ca o altercație.

După cum apare în materialul d-lui Cristoiu, Manciul avea la activ, de exemplu, bruscarea în public a unui profesor universitar, persoană de o prestanță și prestigiu enorm într-un oraș universitar. Ce era pentru prefect un "avocațel" de abia ieșit de pe băncile școlii? Un zero!

Manciul ieșea din Tribunal, îl vede pe Corneliu Zelea-Codreanu singur și ordonă trupei de comisari și jandarmi: "Pe el, bă!" și se repede primul. În fața perspectivei de a mânca o bătaie umiltoare, "soră cu moartea", Corneliu Zelea-Codreanu scoate pistolul din buzunar și trage în atacatorul cel mai apropiat.

Mai departe este istorie schilodită.

Acuzația total idioată de "complot" și premeditare la omorârea lui Manciul necesita alt scenariu: prefectul comandă atacul, rămânând undeva în planul al doilea, și atacatul, în loc să tragă în comisari și în jandarmii care năvăleau, trage în Manciul, care nu participă direct la atac.

Trebuie să vă spun că în mentalitatea anilor 1920, un bărbat cât de cât cunoscut sau într-o scenă publică, palmuit de un adversar, un avea decât o singură soluție pentru a putea supraviețui în comunitatea respectivă: să ceară "satisfacție", apropios de duel cu săbii. Pentru personalitatea lui Corneliu Zelea-Codreanu, perspectiva unei umilinte supreme devenită publică era exclusă.

Câteva cuvinte necesare despre "duel" și prezența pistolului. Copil mic fiind, la noi în casă rămăseseră de la tata două spade de duel cu care ne jucam prin curte. Astăzi ideea că cineva poartă un pistol în buzunar pare imposibil de acceptat. În 1924 nu exista nici o interdicție în acest sens. La noi la Huși, la bibliotecă lui Ghidale, se vindeau pistoale "Colt" cu butoi și gloanțele aferente, la rând cu orice altceva. Îmi amintesc perfect că încercam să țin unul în mână, dar era prea greu pentru puterile mele. Cei care le foloseau erau negustorii care, în anumite situații, aveau sume mari de bani asupra lor.

De ce avocatul Corneliu Zelea-Codreanu avea și el un pistol în "buzunar"?

Primise o mulțime de amenințări cu moartea din partea unor grupuri de sorginte comunistă. Și în acea vreme, când ziceai "comunist", ziceai "evreu".

Prefectul Manciul instituisese un fel de "stare de asediu" aplicată tineretului și studențimii creștine: nu aveau voie să umele în grupuri mai mari de trei persoane. Jandarmii patrulau în special prin centrul orașului, prin zonele frecventate de studenți, și aplicau șuturi cu cizmele în spate, chiar dacă grupul era compus din studenți. În contrapartidă, grupuri de evrei reprezentând una dintre asociațiile sportive (de exemplu, "Macabeii") defilau prin centru cu steagurile (nu știu ce fel), cântând. Nu este de neglijat o informație - citez: "La începutul sec. XX comunitatea evreiască din Iași număra 50.000 de suflete din cei aprox. 80.000 locuitori ai orașului Iași" ("Historia", aug. 2013, pag. 54). Apropos de amenințări și de portul pistolului, o "confruntare" între tinerii impetuși se desfășura după următorul scenariu: românul, aflat singur într-un loc "nepotrivit", era copleșit de tinerii evrei, fără nici o șansă de a face față atacului! (Informație culeasă de la unchiul mei)

Dar să revenim la Tribunalul din Iași și la scena tragică și atât de discutată.

În situația unui oraș de mare tradiție, centru cultural național, covârșit - ca să nu spun "strivit" - de o evreime puternică economic, capabilă să "cumpere" autoritățile locale și "să

facă legea", era normal să apară o reacție pe măsură din partea elementului autohton, conștient de drepturile sale milenare, entuziasmat de visul de reînțregire națională.

De obicei, tradițional, grupurile de studenți aveau voie să folosească săli de curs din Universitate pentru diverse activități. Senatul universitar, autoritate total autonomă, interzice grupului de studenți și elevi adunați în jurul lui Corneliu Zelea-Codreanu de a se folosi de acest drept, motiv pentru care acesta hotărâște să își construiască singuri un cămin al studenților. Hotărârea parte fantezistă, fără nici un fel de ajutor de nicăieri (lucru realizat peste câțiva ani, în aceleași condiții).

Tinerii, studenți și elevi, încep punerea în practică a pactului, făcând cu mijloace rudimentare zeci de mii de cărămizi pe malul Prutului, la Ungheni. Spunele tinerilor de azi: 10 km pe jos pe sens, sub soarele arzător, frământând lutul cu picioarele, pus în forme simple din lemn și la uscat! Dar, în special, nu aveau ce să mănânce. Corneliu Zelea-Codreanu hotărâște ca cei mai tineri, mai fragili, să zicem, să rămână în Iași și să facă o grădiniță de legume pentru a suplini lipsa alimentelor. Boieroaica Ghica le oferă un spațiu suficient și în special elevii din clasele inferioare care sigur nu ar fi rezistat în tabăra de la Ungheni, se apucă de treabă.

În una din zile, când se afla acolo și Corneliu Zelea-Codreanu, terenul este înconjurat de jandarmi echipați cu armament și muniție de război, cu baioneta montată la pușcă pentru un eventual "atac la baionetă". Cei 60-70 de tineri sunt arestați, legați unii de alții cu funii și duși la poliție. Ca oricând atunci și mai târziu, au fost acuzați de complot împotriva Statului.

La poliție, copiii, majoritatea în jurul vârstei de 15 ani, băieți și fete, sunt bătuți cu sălbăcie, atârnați cu lanțuri de picioare și bătuți la tălpi până la leșin. Sunt fapte consemnate în documentele vremii, nicidecum exagerări.

Am amintit episodul cu "grădina de legume", care mi s-a părut de o sălbăcie ieșită din comun, în special datorită vârstei celor schingiuiți. Nu am spațiu și poate nici nu este cazul să înșir zecile de manifestări ale sadismului și ale comportamentului lui Manciul în relațiile cu toate categoriile sociale din Iași, începând cu personalități de mare prestigiu, invalizi și mutilați de război, fețe bisericești și până la tinerii și studenții creștini. Cum adică "creștini"? Ce, purtau firmă pe frunte? Vedeți bine: nu a greșit niciodată, nu a existat sesizare sau plângere din partea unui israelit că ar fi fost agresat de Manciul - de la student, la vârful societății evreiești din Iași! Ei, și? Și nimic! Simplă remarcă de așa-zis "antisemit".

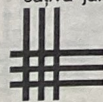
În acte, în documentele prezentate și niciunde altundeva nu se precizează că după ce au fost schingiuiți tinerii arestați la grădinița de legume, Manciul a primit cadou de la Comunitatea Evreiască o limuzină americană. Ei, și? Și nimic! Ziceam și noi, așa...

Lucrurile au însă o semnificație de o mare gravitate, cu atât mai mult cu cât această problemă nu se discută.

Ce reprezintă gestul Comunității din Iași: dezvăluie că pentru ei schingiuirea tinerilor creștini a fost o mare victorie și satisfacție. "Pașnicii" evrei dintr-un Iași în care erau majoritari ca număr, în care funcționau bine-merci 112 sinagogi (conform "Historia", aug. 2013, pag. 54), ar fi dorit o subordonare mai mare a creștinilor. Dacă era necesar, chiar cu prețul unor vieți omenești.

(continuare în pag. 14)

Nicador Zelea-Codreanu

Atitudini O CENZURĂ IUDAICĂ?

lată o întrebare la care, cu vreo 15-20 de ani în urmă, aş fi răspuns printr-o fluturare de mână şi grimasă: "Fugi, d-le, de-aici! De unde aţi mai născocit şi stupiditatea asta?"

Aş fi socotit că o asemenea întrebare, mai grav, afirmaţie, n-ar fi putut să apară decât ca un "pui cvasimonstruos" al teoriei "conspiraţiei mondiale" pe care am socotit-o, dacă nu neapărat o gogoriţă, o exagerare.

Vreme trece, vreme vine! În plin marş publicistic, cu timpul, am simţit pe propria piele rigorile unei neocenzuri din ce în ce mai sufocante.

Cenzura nu îmi era necunoscută. Ca scriitor român la finele secolului XX, mă izbisem cu capul de ea şi mai port şi azi cicatricele acestor izbitturi.

Scriitor de teatru fiind, mi s-au scos de pe scenă piese în care actorii rosteau adevăruri ce nu conveneau.

Una dintre piesele mele, "Nu ucideti cail verzi", jucată de actorii Teatrului Național din Tg. Mureş (premieră în 1983) a adunat, la sediu şi în turnee, peste 100.000 de spectatori (apreciere după sumele încasate de teatru). Dar pentru că era o piesă net anticăușistă, spectacolul a fost interzis de vreo şapte ori, iar în turneul de la Baia Mare (800 bilete vândute la fiecare spectacol), piesa a fost întreruptă la mijloc de către doi ofițeri de securitate care au evacuat sala şi au dispus ca spectatorii să îşi primească banii înapoi.

La Cluj studenții i-au purtat pe actori pe brațe și au aprins torțe în piața din fața Teatrului Național. Primul secretar al județului, un anume tov. Mocuță, a decretat că de atunci "în vecii vecilor" această piesă dușmănoasă nu se va mai juca la Cluj deoarece, în afară de textul inacceptabil "urechilor socialiste", la sfârșitul spectacolului studenții "au ars ziarul Scânteia". Aiurea! Când la îndemână nu se găseau decât ziarele vremii, din ce dracu să facă studenții făclile entuziaste ce luminau atunci piața Teatrului Național?

O dată mi-au scos de pe scenă două piese ce se jucau în mod curent (de două ori pe săptămână), plus alte două, la teatre diferite, care se aflau în repetiție avansată.

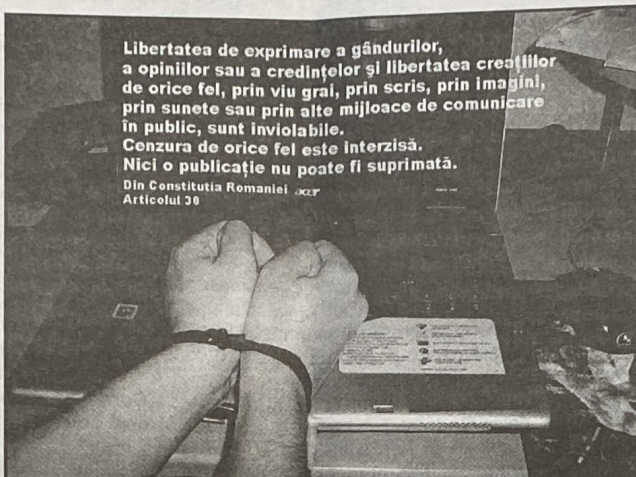
Ca istoric de știință, mi s-a scos din tipografie un vast "Dicționar de medici și biologi români" (aproape cules). Acest manuscris de cca. 1200 de pagini la care lucrasem 10 ani "a murit" deoarece nu am acceptat ca la cererea odiosului tov. Dulea, care tăia și spânzura în cultură, să scot din paginile lui o serie de oameni de știință care nu conveneau regimului Ceaușescu.

Ca să salvez textul integral al dicționarului, directorul editurii mi-a sugerat să-l contactez pe Silviu Curțiceanu care în acel moment era șeful cancelariei prezidențiale, omul din anticamera lui Ceaușescu. "Un simplu telefon de la Curțiceanu", îmi spunea Vasile Văcaru, redactor șef, "îi dă fiori și îl face mielușel pe tigrul Dulea". Fusesem coleg de liceu cu Silviu și până la ascensiunea lui vertiginoasă pe linie de partid "prieteni la cataramă". Îi apreciam inteligența, cultura, priceperea juridică, dar nu-i înțelegeam opțiunea de a-l servi pe jalnicul analfabet (asta și pentru că n-am fost niciodată "membru" al P.C.R.). Pe scurt, nu mai doream să am nici o legătură cu acest "fost prieten".

Așadar, am refuzat net propunerea d-lui Măciu (director) și V. Văcaru (redactor șef) care doreau neapărat să-l publice. Am preferat să sacrific o muncă de zi și noapte de zece ani, decât să mă umilesc cerșindu-i fostului meu prieten vreo favoare. Așa se face că manuscrisul zace într-un dulap din podul casei mele, autorul n malavând forța de a-l readuce pe linia de plătire.

Nu-mi închipuiam însă că după prăbușirea regimului Ceaușescu cenzura și "pumnul în gură" vor continua să fie politică de stat.

Am întâlnit destui oameni, unui prieten care m-au apostrofat: "Băiete, ești un

bătrân maniac. Unde mai vezi tu cenzură, când ziarele și posturile TV sunt pline de scandaluri politice, când orice jurnalist "cu caș la gură" își permite să injure guvernul, când președintele este luat în târbacă precum ultimul mahalașu etc., etc. În România actuală există nu numai deplină libertate de opinie, dar chiar un libertinaj cum nu prea mai există în alte țări."

Asta e perfect adevărat. Avalanșa de lături publicistice, de comentarii cretine, de funduri goale dirijate de șmecherul primar Mazăre - pe scurt, această uriașă diversiune care nu are alt scop decât îndobitocirea colectivă - pare a fi unică în UE.

O masă amorfă de oameni, drogați de emisiunile TV (cei mai în vârstă) sau de butonarea la infinit a telefoanelor mobile (tinerii) reprezintă o biată turmă fără opinie, ușor de manipulat.

Sunt de părere că trebuie să existe totuși o mișcare intelectuală care să continue lupta pentru salvagardarea în posteritate a valorilor noastre naționale, amenințate să fie înghițite de valul de noroi aruncat asupra noastră. Alte națiuni și-au organizat această mișcare culturală care le păstrează specificul național, fără să deranjeze așa-zisa "europenizare".

În ce mă privește, continui strădania de a impune, prin scrisul meu, respectul pentru valorile științei românești, pentru recunoașterea lor în lume. Observ însă că această activitate nu se desfășoară fără piedici.

Un caz concret, pe care l-am socotit doar al nostru, este "denigrarea Paulescu".

Responsabil cu "distrugerea în totalitate" a marelui savant pare a fi un oarecare doctor iudeo-american din New York, Peter Manu (ar trebui să-și declare numele adevărat), care, asociindu-și câțiva mercenari autohtoni, nu mai prididește să arunce cu noroi în imaginea savantului. După ce a publicat o carte în care activitatea lui Paulescu era calificată drept "știință sub semnul svasticii", dr. P. Manu a încercat să-l arunce cu un bobârnac pe Paulescu din istoria descoperirii insulinei, propunând în locu-i un medic american - evident, origine evreiască - care, puțin mai înaintea cercetătorului român, s-ar fi gândit că... etc. Acestor gogorițe fără fundament științific le-a răspuns în revista "Cultura" academicianul I. Ionescu-Târgoviște, în articolul "Despre știința unora și neștiința altora".

Observând că nu are spor să-l conteste pe Paulescu ca om de știință (el fiind, de altfel, recunoscut și de numeroși specialiști de peste hotare, drept descoperitor al hormonului pancreatic devenit medicament salvator a mii și mii de vieți), P. Manu a reluat vechea acuză: antisemitismul.

Ar fi greșit să credem că ofensiva destructivă paulesciană este un fenomen izolat care se petrece doar la București, avându-l protagonist pe dr. P. Manu. În ultima vreme am constatat cu stupeoare că mai în întreaga lume a început să se practice de către istoricii științei mozaici, cu o periculoasă stăruință, eliminarea sistematică a

unor "savanți clasici" doar pe motivul că la un moment dat și-au manifestat antipatia față de parvenitismul unor colegi evrei sau că au făcut parte din anumite organizații politice. Un singur exemplu: studenților în medicină pariziensi li s-a interzis să mai spună "maladia Wegener" deoarece acest medic german ar fi fost înscris în anii 36-44 în partidul nazist. Caracatița de centre Wiesel finanțează cu generozitate găsirea de nume evreiești care să înlocuiască în posteritate pe acei "goi" care nu convin viziunii iudaice.

Constatând, așadar, o tendință mondială de rescriere a istoriei științei, cu eliminări masive de creatori autentici înfierați ca antisemiți, nu mă mai miră cazul P. Manu, fără îndoială un om investit cu o astfel de misiune. În ce mă privește, consider o asemenea activitate. Ca istoric de știință eu dau "cezarului ce este al cezarului". De pildă, în tratatul meu de "Istoria Medicinii Universale" (Editura Academiei, 2008, ed. II-a 2013), distins cu premiul "Parhon" al Academiei, citez și comentez corect, sine ira et studio, opera științifică a sute de savanți evrei. Un vechi prieten mi-a și spus: "Măi, în cartea ta sunt mai multe nume evreiești decât în cartea de telefon de la Tel-Aviv"! Să fie, dacă o merită! Criteriul meu nu este nici etnia, nici religia, nici convingerile politice, ci valoarea operei.

Constat în același timp că periodicul "Cuvântul Legionar" este atent studiat de către cercurile de propagandă evreiești din România. Altfel cum s-ar putea explica faptul că articolul meu "Obsesia Paulescu" apărut în octombrie 2012 a stârnit o mânia atât de mare, încât dr. Manu a clamat public nu numai cenzurarea unor asemenea păreri (exprimate de mine decent, cu argumente științifice scoase din cărți americane de medicină scrise de specialiști evrei), dar și pedepsirea mea. După ce s-a adresat șefului catedrei de Istoria Medicinii, cerându-i socoteală pentru prezența mea activă la cursurile anului II, dr. P. Manu își permite să se adreseze însuși rectorului Universității de Medicină "Carol Davila", cerând ca eu, "apărătorul lui N. Paulescu", să fiu judecat de Consiliul Profesional pentru antisemitism. Reproduc misiva, așa cum a conceput-o "denigratorul de profesie" al lui Paulescu.

"Stimate D-le Profesor,

Vă scriu în legătură cu un articol degradant și nedemn semnat de prof. dr. Radu Iftimovici în "Cuvântul Legionar", numărul din octombrie 2012. Din cât am reușit să afl, dl. Iftimovici se prezintă ca profesor universitar, membru titular al Academiei de Științe Medicale și drept cineva care ține cursuri de istoria medicinei la U.M.F. "Carol Davila".

Vă rog să aveți bunavoința să îmi spuneți dacă dl. Iftimovici este cadru didactic la Universitatea pe care o conduceți. În caz afirmativ, vă rog să îmi indicați modalitatea prin care poate fi discutat antisemitismul dânsului în Comisia de Etică a Universității...

Peter Manu M.D., F.A.C.P., Professor of Medicine, Hofstra University School of Medicine, Hempstead, New York."

Bravos, națune! Bine am mai ajuns! Nu numai o cenzură iudaică, dar de curând și o INCHIZIȚIE IUDAICĂ!

"Ei, da, colega Manu. Cel pe care vreți să-l judecați și condamnați este cu adevărat profesor universitar prin concurs (atestat de Ministerul Învățământului). Fiind mai în vârstă, ține cu adevărat cursuri de istoria medicinei, la invitația rectoratului I.M.F. A refuzat însă să fie plătit pentru această activitate. O face din pasiune."

Radu Iftimovici

Atitudini

O CARTE HAZLIE: DICȚIONARUL "MOLDOVENESC-ROMÂN"!

Parafrazându-l pe dl. Jourdain, eroul piesei "Burghezul gentilom" a lui Moliere, care declara cu seninătate că „nu a știut că face proză atunci când vorbește”, tot așa și eu am descoperit, datorită acad. VASILE STATI, că vorbesc moldovenește și nu românește, cu locuitorii dintre Prut și Nistru.

Acest academician s-a străduit și se străduiește, cu argumente puerile și nu cu probe științifice, să demonstreze că limba moldovenească nu este totuna cu limba română, că diferă radical de aceasta. În acest sens a editat câteva cărți cu titluri semnificative: "Limba moldovenească și răuvoitorii ei" (1988), "Pentru limba noastră moldovenească" (2008), "Limba țării mele" (2008) și, mai cu seamă, "faimosul" **"DICȚIONAR MOLDOVENESC-ROMÂN"** - prima ediție în 2003, a doua ediție în 2011, "completată cu 1015 cuvinte moldovenești, din actele Cămarilor Moldovei din 1384 până în 1503".....

Un prieten care s-a reîntors de curând de la Chișinău, mi-a adus acest "Dicționar" realizat de VASILE STATI, ajutat la elaborarea lui de doi "neaoși" români - în speță ANDREI HRAPOTINSKI, doctor în științe filologice, și RUBIN UDLER, doctor abilitat în științe filologice.

În prefața "**Dicționarului**" VASILE STATI face multe aprecieri ofensatoare la adresa lingviștilor români, începând cu "lichidarea filologiei moldovenești și înglodarea ei în mormanele de scriitură (!) românească"... "Această situație a fost pusă la cale de vecini" (!) "care au desfășurat o nemaipomenită campanie de furtuare plus prihvatizare" (??) "a cuvintelor moldovenești". "Să salvăm cuvintele moldovenești, să nu le lăsăm spre căsăpire lingviștilor români, care numai dănași știu pe ce criterii se conduc. Românizarea totală a valorilor și personalităților din Republica Moldova, tăierea ca-n curechi a cuvintelor și expresiilor moldovenești, a devenit o cauză națională a lexicografilor români."

Este folosită, tot ca „argument”, o poezie apărută în ziarul chișinăuan, cu titlul "Mama limbii românești". Să reproduc un fragment: "Fie el cât de mirific, / Fie cât de inventiv / <<Adevărul științific>> / Este foarte relativ" (!) / "Unii zic că e otravă, / Dar să stai să te gândești, / Limba noastră cea moldavă, / Mama limbii românești".....

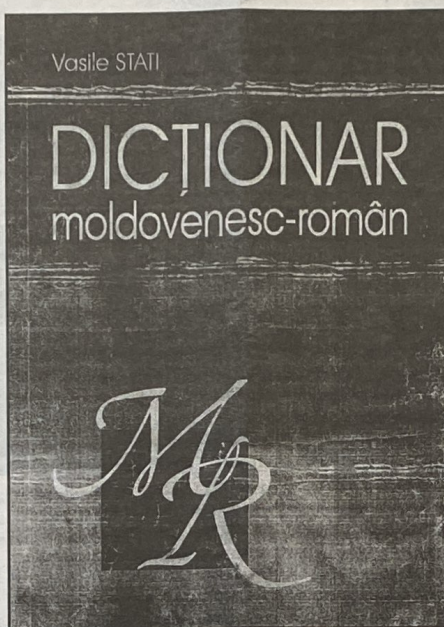
Este tras de urechi și fostul ministru de Externe al României, Teodor Baconschi: „cu aere de guru ecumenic” (!), "el a anulat existența moldovenilor și a limbii moldovenești". "El afirmă că România respinge, printre altele, orice demers menit să acrediteze ideea unei națiuni și a unei limbi moldovenești, distincte de cea română. În zadar aceste strădanii, domnia sa ar face bine dacă și-ar căte de casa cui îl are" (!).

"Acest Dicționar Moldovenesc-Român răspunde fără osteneală, destoinic, strădanilor bicsnice ale d-lui T. Baconschi și ale ortacilor săi. **Neverosimil, dar cohorte întregi de savanți români, nemaivorbind de publiciști, își demonstrează public ignoranța, fără pic de jenă.**" (!)

"**Dicționarul pe care l-am elaborat dezvăluie public toată goliciunea științifică a unor autori, demnitari de stat românești (sic!), copleșiți de iluzii expansioniste deșarte!**"

În prefața dicționarului, Vasile Stati are un capitol intitulat "Aiurala ca argument", unde furia sa atinge apogeul: "**Apariția Dicționarului, prima ediție, a stârnit ura tuturor valahilor/români (!), legați, apropiați, într-un fel sau altul, de putere. Gloata de indivizi cu hipersimțire hiperromânească, din California până la Cluj, de pe Dâmbovița până la Bâg (?), s-au văzut chemați să-și ștergă picioarele pe Dicționarul Moldovenesc-Român.**"

Dar să zămbim în continuare, redând rândurile academicianului de la Chișinău: "**Intenționez să includ pe toți aceștia într-un registru (!), să-i atârnc ca pe fosile la stălpul manifestărilor de vârf ale intelectualității curat românești. Dar**

am fost sfătuit să nu fac acest lucru. Mai întâi prea mare cinste. În al doilea rând, mi-ar fi răpît vreo zece pagini pentru lucrări cumsecade, omenești. În definitiv, nu pot coborî (sic!) până la a polemiza cu oricine".

"De la valahul de rând, dar înfocat nevoie mare, de la profesorii de licee și chiar din universități, până la academicieni, toți au folosit public, cu înflăcărare și entuziasm, un limbaj depravat (!?), pe care nici BINDIJJNICII" (ce înseamnă acest cuvânt?) "din Odessa nu și-l permiteau. Majoritatea absolută a hăitașilor (!!) n-a citit Dicționarul (sic!), pe care cu atât patos l-au afurisit și chiar l-au dat foc public" (măi, măi!).

"În 2003. În al XXI-lea secol de civilizație. O hăituire de manieră nazistă a unui autor care s-a încumetat să iasă din <<straiul>> ordonat de pe Dâmbovița (ce înseamnă și această "figură de stil"?), care a îndrăznit să încalce <<ordinul de la poliție>>, emis tot acolo. Subliniez că lucrarea mea este științifică lexicografică".

Și autorul continuă cu noi exemple, de data aceasta din spațiul dintre Prut și Nistru:

"Am citit, bunăoară, ce au scris despre Dicționar unii <<savanți>> <<filologi>> de la noi, adevărate <<somități>>" (ghilimelele aparțin lui Vasile Stati.

"**O prostie, o aberație, o porcărie, o aiureală - numai atât au avut de zis. Isterie moldofobă, provocată de româno-marii de acolo și româno-betegii de aici, demonstrează că această lucrare și-a atins scopul, ei sunt debusolați total de apariția Dicționarului, guvernânți dâmbovițeni și bîceni (!?) și servanții lor din Academii, dovedind clar că nu s-au debarasat de himere expansioniste. Ei sunt injectați de o turbăciune" (!) "antimoldovenească, o turmă de diletanți bădărani care nu dau dovadă de <<simțire mromânească>>, cum scria I. L. Caragiale. Mi-ar fi rușine și nu mi-aș ierta niciodată dacă măcar pentru o clipă aș intra în această ciurdă caraghioasă. În fața tuturor idioților care mă înconjoară m-aș învinui că sunt creația propriei imagini".**

Cu un asemenea limbaj "colorat" (ca să folosesc un eufemism), cu "acuzații" halucinante - cum ar fi "arderea" cărților sale de către fasciștii filologi filo-români, cu amenințări care exclud dialogul civilizată cu oamenii din domeniu, gândul mă duce cu decenii în urmă, la predecesorii săi: Vișinski, cel care bătea cu pumnul în masă în fața regelui Mihai, și Nikita Hrușciiov care, mai convingător, la o ședință ONU s-a descălțat și a lovit

cu pantoful, de câteva ori, masa unde era instalat microfonul.

După cum se știe, limba moldovenească nu este recunoscută ca limbă de către forumurile internaționale, ca și așa-zisa Republică Nistreană. Limba română însă, da, ea este vorbită de majoritatea populației din Republica Moldova, întrucât este limba oficială a țării.

Precupeța din lași se înțelege foarte bine cu cea de la Unghieni, la fel ca țăranul sau elevul din Galați, cu cei de dincolo de Prut - să zicem Cahul sau Vulfânești. Ei nu au nevoie de "**Dicționarul**" d-lui Stati pentru că și românii, și basarabenii, zic "varză", "câine" sau "lapte". Pe locuitorul de pe malul stâng al Prutului îl trădează numai accentul, în rest el vorbește cursiv, fără pauze, fără poticneli. Tineretul, în special, trecut de cursul primar sau de liceu, nu face nici o greșală gramaticală, având un vocabular bogat. Este drept, în unele zone periferice ale Republicii Moldova - bunăoară, în nordul ei - în raioanele Onița sau Briceni, se vorbește majoritar în limba rusă, în special la țară, de către persoanele vârstnice, datorită faptului că rusificarea forțată și deportările în Siberia și, mai ales, aducerea a sute de mii de oameni din toate colțurile fostei Uniuni Sovietice, a diminuat drastic folosirea pe scară largă a limbii române. Fenomenul tinde să dispară însă, factorul de prim ordin fiind tineretul, care învață în mod obligatoriu limba română în instituțiile de învățământ, de la ciclul primar la universități.

Dar haideți să răsfoim cele 330 de pagini ale "**Dicționarului Moldovenesc-Român**".

Așa cum am reliefat mai sus, Vasile Stati a introdus în cea de-a doua ediție a dicționarului, pe lângă cele existente, nu mai puțin de alte 1015 cuvinte moldovenești luate din actele Cămarilor Moldovei, din 1384 până în 1503. Cuvinte complet neutilizate astăzi, arhaisme care fac imposibilă înțelegerea lor, dar care sunt trecute în cronicile și scrierile cu caracter religios de acum câteva secole. Bunăoară, "halm", de la 1443, care înseamnă "fântână", "deal" sau "movilă", "sat", dar și "daltă de dogărie".

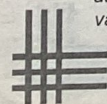
"Harhună" este "figancă bătrână" (!) "har" - "a cosi cu coasa" (cu "hreapca"); "hlu" - "tulpină de ceapă", dar și "curpon de roși" (!) "hloabe" înseamnă "picioare mari", "arc de înhamat", dar și "strujan"; "măslina" e sinonim cu "săptămâna albă"; "mătușcă" - "mai pentru crăpat butuci"; "mandrabuscă" egal cu "cartof" (!), "muc de sârmă" înseamnă "gămălia chibritului", "palancă" - "turtă coaptă pe jăritic" sau "pătulire" (!), sau "a da pământ" sau "pălărie de floarea soarelui" ("bibeluță")....

Alte exemple: săgeata egal "cumpănă de puț", jaidacar egal cu ghindă, sonie înseamnă greșală de urzit, opritoare la roata căruței, dar și prășitoare de rărit porumbul. Dar și "talchig" înseamnă tot opritoare la roata căruței! Cuvântul "păl" are și el mai multe înțelesuri, adică: a coace mămăliga, a încălzi, a ataca, a izbi, a lovi, pieziș, "câini" (?), "palid și bronzat" (!). "Rusalim" înseamnă Ierusalim, "ruseafur" pentru lucafar, "runturna" vrea să însemne "a se rostogoli peste cap" (?); "rumeneală" e folosit pentru suliman (!), "sad" pentru paragină, "sadină" (?) pentru vie, "salhanac" pentru suvoi de ploaie, "scilepeu" pentru foarfece de tăiat sârma, "șclepeniță" pentru așchie de sub unghie, "scăunoea" pentru unealtă de tras obezile.

Dar să mă opresc aici și să-l întreb pe tovarășul academician de ce nu și-a scris cele 14 pagini din prefața lucrării în limba moldovenească, ci în limba românească? Cred că a intuit, pe bună dreptate, că nici un cititor nu ar fi înțeles ce a vrut să spună.

(continuare în pag. 10)

E. Ghiocel

Diverse

SOARTA TRAGICĂ A FĂURITORILOR UNIRII BASARABIEI CU ROMÂNIA (III)

(continuare din numărul trecut)

ION CODREANU s-a născut în 1879 în comuna Ștefănești din județul Soroca.

A participat la luptele primului război mondial. Mai înainte fusese membru al Comitetului Național Moldovenesc, vorbind, la 18 aprilie 1917, la un mare miting din Odessa. La 27 martie 1918 a votat unirea Basarabiei cu România.

A fost membru al delegației basarabene la Conferința de Pace de la Paris din 1919. În anii 1920, 1922, 1927, 1928-1938, a fost deputat în Parlamentul României din partea Partidului Național Țărănesc și vicepreședinte al Camerei Deputaților.

Este arestat la 25 iulie 1940 de către organele N.K.V.D.-ului din orașul Bălți.

În 1942 guvernele sovietic și român au acceptat un schimb de deținuți politici - "un patriot român contra unui patriot sovietic" (!), după cum afirmă presa vremii. Ion Codreanu a fost schimbat cu Ana Pauker (Ana Rabinson), agentă a Komintern-ului, unul dintre liderii PCR, care în acel moment se afla în temniță la închisoarea din Dumbrăveni.

Începând din 1949 este tracasat și anchetat de către Miliție, ceea ce contribuie din plin la moartea sa în același an. Este înmormântat la cimitirul Sf. Vineri din București.

O altă victimă a N.K.V.D.-ului a fost **TEODOSIE COJOCARU**.

Născut la 3 mai 1879 la Chișinău, a fost ales deputat în Sfatul Țării, fiind membru al Comisiei de Declarații și Statute.

A fost, mai înainte, ofițer în armata țaristă, a participat la războiul ruso-japonez și la primul război mondial, fiind rănit la luptele din preajma Varșoviei.

După Unire a fost încadrat în armata activă cu grad de colonel și a fost ales deputat în primul Parlament al României Mari, precum și cenzor al Băncii Basarabiei. Între 1919-1920 a fost primar al orașului Chișinău.

A fost arestat la 13 aug. 1940, fiind acuzat de "crime", schingiuit și batjocorit, ceea ce a dus la moartea sa, la 23 ian. 1941, în închisoarea nr. 1 (!) din Chișinău.

LUCA ȘTRIBEȚ s-a născut la 7 febr. 1889 în comuna Cărpineni din județul Chișinău.

A votat Unirea ca deputat în Sfatul Țării, fiind decorat cu medalia Ferdinand I, a fost deputat în Parlamentul României, a fost director de tipografie și administrator al ziarului și al revistei "*Viața Basarabiei*".

A fost arestat la 3 august 1940 și a murit la 15 martie 1942 în penitenciarul orașului Cistopel.

VASILE GAFENCU, tatăl Sfântului Închisorilor (Valeriu Gafencu), s-a născut la 1 febr. 1886 la Sângerei, județul Bălți.

Era un luptător convins, degajând, prin vorba lui simplă, multă încredere, dragoste și entuziasm.

Marinar la Odessa în primul război mondial, a militat pentru Unire.

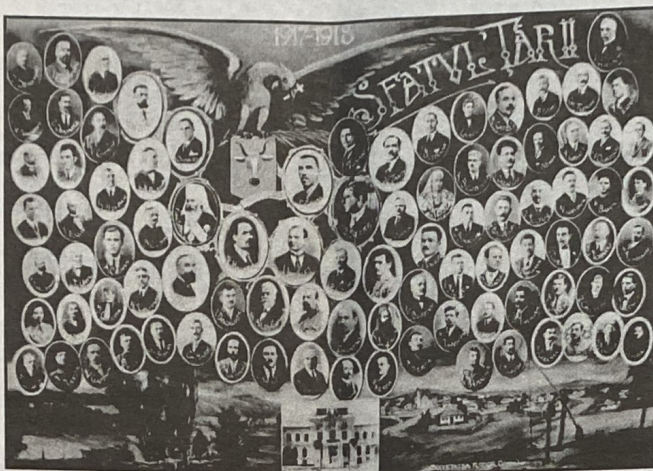
Acest moldovean înalt, cu ochii vii, a votat, la 27 martie 1918, Unirea Basarabiei cu România.

A fost apoi membru al Comitetului de Conducere al Camerei Agricole din Bălți și membru al Comisiei de Împroprietărire a județului Bălți.

În iunie 1940 a rămas la Sângerei cu familia (mai puțin Valeriu, care, absolvind liceul din Bălți, a ajuns la Iași ca student al Facultății de Drept și Filosofie; avea însă să moară în închisoare pentru că, fiind nationalist creștin ca și tatăl său, a devenit șeful Frăției de Cruce din Iași).

Vasile Gafencu a fost imediat arestat după întoarcerea sovieticilor și dus la Gulag.

Unica informație pe care a primit-o familia a fost o scrisoare trimisă de la Arhanghelsk (Polul Nord),

unde în toamna lui 1940 lucra la tăiat pădure: el ruga să i se trimită pesmeți și usturoi (!); după aceea n-a mai știut nimic despre el.

SIMION GALEȚKI s-a născut la 15 febr. 1887 la Danduşeni, județul Soroca.

A fost participant la primul război mondial, fiind mobilizat la Odessa. Aici a contribuit la formarea primului batalion moldovenesc care mai târziu a stat la baza fondării cohortelor naționale. În vara anului 1914, trimis la Chișinău, a participat la formarea Comitetului Ostășesc Moldovenesc.

După Unire a fost consilier la "Casa Noastră" și membru al Comisiei de Împroprietărire și expropriere a județului Soroca.

La 29 iunie 1940 a fost arestat la Tighina, imbarcat într-un tren și trimis în Gulag. Dându-și seama că trenul trece podul peste Nistru și conștientizând ce grele încercări îl așteaptă, a făcut un atac de cord, murind pe loc. A fost aruncat din tren, locul înmormântării rămânând necunoscut.

ION IGNATIUC s-a născut la 15 februarie 1893 în satul Prepelîța din județul Bălți.

La 27 martie 1919 a votat Unirea Basarabiei cu România, apoi a fost primar al satului Pepeni. A fost membru al Partidului Național-Liberal.

La venirea sovieticilor a rămas pe loc, fiind arestat la 23 iulie 1940 de NKVD-ul din Bălți; averea i-a fost confiscată, iar familia dată afară din propria casă.

A murit la 26 ianuarie 1943, în Gulag, în Republica Autonomă Sovietică Tătară.

DANIEL CIUGUREANU s-a născut la 9 febr. 1885 la Sirăuți, județul Hotin.

Membru al Partidului Național Moldovenesc, în ianuarie 1918 este însărcinat cu formarea noului guvern, acceptat în Sfatul Țării la 16 ianuarie 1918. A fost vicepreședinte al Comisiei Deputaților, de mai multe ori senator și chiar președinte al Senatului.

În vara anului 1940 fondează Cercul Basarabenilor din București, având drept scop susținerea refugiaților din Basarabia.

În 1941 este mobilizat pe Frontul de Est ca medic militar, având gradul de colonel.

La 5 mai 1950, pentru activitatea sa naționalistă, Miliția îl arestează și-l întemnițează la Sighet, unde moare în aceeași noapte.

Deoarece mormântul său n-a fost descoperit la închisoarea din Sighet, la cimitirul Cernica fiul său, Gh. Ciugureanu, a înălțat un cenotaf.

SINADINO PANTELIMON s-a născut la 17 iulie 1875 la Chișinău.

Era doctor în medicină, a fost primar al Chișinăului, iar între 1907-1917 a fost membru al Dumei de Stat. La 5 martie 1918 Pantelimon Sandino s-a aflat la Iași, unde a sosit în fruntea

delegației în audiență la regele Ferdinand, pentru a-l ruga să ia sub ocrotire Basarabia care era sfâșiată de bandele bolșevice.

A fost membru în Sfatul Țării și a ținut un discurs în prima zi a deschiderii lucrărilor acestuia.

Între anii 1924-1940 a ocupat funcții de răspundere la Banca Populară din Basarabia.

A fost ales în Parlamentul României în 1933, unde a discutat cu primul ministru de atunci, I.Gh. Duca, să acorde anumite înlesniri pentru Basarabia: reducerea impozitelor cu 25%, intensificarea luptei împotriva agenților sovietici veniți clandestini de peste Nistru.

A fost arestat la 9 iulie 1940 de către NKVD și despre soarta lui, mai departe, nu se știe nimic.

GRIGORE TURCUMAN născut la 20 octombrie 1890 în satul Tătărauca din județul Soroca.

A fost căpitan de marină în primul război mondial, apoi, între 1928-1937, membru al Partidului Național Liberal.

A votat Unirea Basarabiei cu România, fiind membru al Comisiei Agrare.

Arestat la 2 iulie 1940, a fost învinuit că a înăbușit revolta marinarilor de pe vasul militar pe care îl conducea în 1917, și că a devenit mai târziu agent al Siguranței române.

A murit la 28 mai 1942, la Penza, în închisoarea nr.1.

TEODOR UNCUCU

În șirul personalităților care s-au impus în perioada interbelică și mai ales în momentele de construire a Republicii Democratice Moldovenești se înscrie și numele lui Teodor Uncu, născut în satul Isocova din județul Orhei, în anul 1884.

A plătit cu viața, întrucât, ca membru în Sfatul Țării, votând Unirea, a dorit să-și vadă Basarabia eliberată de sub cizma imperialismului rus. Nu a fost apoi omul bântuit de orgolii sau combinații în scopul obținerii unor beneficii personale.

Ochiul de veghe al N.K.V.D.-ului l-a ținut în vizor până în momentul când a apărut posibilitatea în iunie 1940 să pună mâna pe el. Anchetatorul principal, sublt. G.B. Cerepov care i-a întocmit dosarul, specifica faptul că "el, fiind ostil evenimentelor revoluționare sovietice din Rusia, a participat activ la lucrările contrarevoluționare ale Sfatului Țării, votând dezlipirea Basarabiei de Rusia Sovietică și alipirea ei la România; în următorii ani a ocupat funcții importante în guvern și a dus lupta pentru consolidarea ocupației române în Basarabia".

Ancheta a durat cinci ore și este consemnată doar în câteva pagini de proces verbal. Anchetatorii scriau cu mâna lor și întrebările, și răspunsurile.

A murit la penitenciarul din Chișinău, la 12 nov. 1940, din cauza torturilor și a subnutriției.

A fost reabilitat la 10 iulie 1991.

SIMION GURSCHI s-a născut în 1885, în comuna Durlești, județul Chișinău.

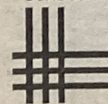
Absolvent al Liceului Real din Chișinău și al Școlii Pregătitoare de Ofițeri din Petersburg, în 1917, a fost comandantul Regimentului I Moldovenesc, având gradul de colonel.

A avut numeroase distincții: ordinele "Sf. Gheorghe", "Sf. Vladimir", "Sf. Ana" cl. II, III, IV, "Stanislav" cl. II, III, "Regele Ferdinand I" și altele.

În 1927 a participat la fondarea unei organizații obștești: Uniunea Foștilor Ofițeri ai Republicii Moldovenești.

(continuare în pag. 10)

Emilian Ghika

Istorie necenzurată

TRĂDAREA: 23 AUGUST

Beneficiarii actului de la 23 august 1944 l-au calificat drept "act de salvare națională".

Regele Mihai a primit pentru această bravură, de la "tătucl" Stalin, cea mai înaltă decorație rusă: „Ordinul Victoria”. **Victoria cui?**

Se pretinde (ceea ce este adevărat) că prin acest act soarta războiului a depins de Aliați, și că a fost scurtat cu aproximativ o jumătate de an.

Criticii în totalitate califică actul ca „înlaltă trădare”, ca „gravă eroare politică” și susțin că România nu trebuia să capituleze înainte de a fi semnat un armistițiu. Acest armistițiu trebuia semnat doar de mareșalul Antonescu.

Actul de la 23 august 1944, asumat direct de regele Mihai, a fost de fapt o capitulare necondiționată cu consecințe imediate: 130.000 de soldați români prizonieri; deportați 20.000 de români și alți 72.000 de români de origine germană,

pierderea a 50% din totalul de 19 divizii, angajate în lupta alături de sovietici, pierderea libertății și bolșevizarea cu forță.

Procedându-se la arestarea Mareșalului și la capitularea întregii armate înaintea semnării oricărui armistițiu, am pierdut baza juridică și morală a apărării drepturilor României și ne-am dezonorat singuri, iar Mareșalul, în loc să fie tratat ca mareșalul Manerheim al Finlandei, ca un erou, a fost considerat trădător și criminal de război.

Prin „armistițiu” regelui Mihai, dictat de Moscova la 12 septembrie 1944, în loc de 300 de milioane impuse, prin guvernul „frățesc comunist”, sovieticii au furat României cel puțin 3 miliarde de dolari în produse.

Șeful Statului Major britanic Allen Brodie, susținea că prin actul regelui de la 23 august 1944, România a deschis larg porțile sovieticilor, contribuind direct la ocuparea Europei de Răsărit de către aceștia.

Gh. Const. Nistoroiu - „Privire sub Coroană”

Pentru a reconstitui evenimentele din acea zi fatidică vom apela la concluziile extrase din documente, depoziții și mărturii.

Scriitorul Nicolae Baci, în cartea „*Agonia României, 1944-1948*”, prezintă câteva aspecte concludente asupra desfășurării evenimentelor din august 1944, astfel :

1. Mareșalul Antonescu a cerut audiență la Palat, tocmai pentru a anunța că va semna armistițiu.

2. Actul de la 23 august 1944 este actul personal al regelui. Nici unul dintre reprezentanții partidelor istorice nu au știut ce s-a petrecut la Palat și deci n-a fost prezent.

3. Nici Iuliu Maniu, nici Dinu Brătianu nu au fost consultați asupra formării guvernului Sănătescu. Nici lui Maniu și nici lui Brătianu nu i s-a oferit să formeze guvernul.

4. Lucrețiu Pătrășcanu și partidul său comunist au avut un rol mult mai important în actul de la 23 august 1944, decât se știa și se credea, cu toată neînsemnătatea P.C.d.R.

Având aceste importante precizări, să încercăm rațional analiza lor.

Secretarul particular al regelui Mircea Ioanițiu, consemnează: „*Cert este că în dimineața de 23 august am fost trezit din somn de telefonul lui Mihai Antonescu care cerea ca regele să-l primească pe el și pe Mareșal în audiență în acea zi*”.

În „*Curierul*” din 13 oct. 1944, gen. Aurel Aldea mărturisește:

„*Ziua de 23 august, o zi de salvare pentru țară, ne-a găsit nepregătiți din punct de vedere tehnic. Lovitura de stat era planuită pentru 26 august, dar în dimineața zilei de 23 august am fost informat de rege că în după-amiaza aceleiași zile el va acorda o audiență mareșalului Antonescu și lui Mihai Antonescu... Mareșalul Antonescu a comunicat, în cursul audienței, decizia sa de a încheia armistițiul, adăugând că el a și vorbit cu ministrul Clodius în legătură cu aceasta. (...) Audiența la care participa și gen. Sănătescu a fost brusc întreruptă de rege, care a venit să ne comunice nouă, celor ce rămăsesem într-o cameră alăturată, decizia de armistițiu a Mareșalului.*”

După ce ne-am sfătuit puțin, am ajuns la concluzia că, fără să mai așteptăm ziua de 26 august, și cu riscul vieții, trebuia să-l arestăm imediat pe Mareșal și pe Mihai Antonescu.”

Patriotul și istoricul român Gh. Brătianu, în depoziția sa făcută la procesul mareșalului Antonescu în 1946, spune:

„*În ziua de 23 august 1944, dimineața, am fost trimis la Snagov de către șefii partidelor de opoziție care mi-au dat însărcinarea să vorbesc cu dl. Mareșal pentru încheierea imediată a armistițiului. Aceasta, în urma evenimentelor petrecute pe frontul din Moldova.*”

Am executat această însărcinare. Am fost la Snagov și am vorbit cu dl. Mareșal și cu dl. M. Antonescu. Aduag că înaintea mea fusese în același scop și dl. Ion Mihalache.

În timpul cât se discuta, dl. Mihai Antonescu și dl. Mareșal au avut inițiativa unei audiențe la Palat și chiar s-a telefonat, fiind eu de față, acolo, în acest scop. **Dl. Mareșal mi-a cerut asentimentul scris al șefilor de opoziție pentru ca să încheie armistițiul în condițiile care erau cunoscute și mi-a spus, îmi aduc aminte, că dacă va obține acest asentiment în scris, indiferent de părerea nemților, el va încheia armistițiul.**

Mi-a cerut să-i aduc răspunsul scris înainte de ora 15. Eu l-am asigurat că-l voi aduce înainte de ora 15. M-am înapoiat la București. A survenit o oarecare întârziere până să se poată întruni cei trei șefi de partide. Am comunicat acestora răspunsul dl. lui Mareșal. **Au fost de acord să dea asentimentul în scris, ce urma să se dea în cursul zilei. Dar m-au autorizat să comunic Mareșalului înainte de ora 15 că poate face uz de acest asentiment în audiența de la ora 16 la Palat.**”

„*Memoriile*” lui Gh. Brătianu completează, de fapt, depoziția-sub jurământ- din procesul Antonescu.

Argumentul că cei trei lideri politici „nu au putut fi găsiți” cade, fiindcă ei îl însărcinaseră pe Gh. Brătianu să meargă la Snagov să trateze cu Mareșalul.

Nu poate fi vorba de refuzul lor de a confirma în scris acordul lor Mareșalului pentru încheierea armistițiului, fiindcă doar ei cereau să semneze armistițiul.

Actul regelui Mihai este rezultatul tensiunii create între el și Mareșal. În această privință dl. Mircea Ioanițiu ne atrage atenția că: „*Îngrădirile pe care le pusesese regelui erau umilitoare. El nu putea să-și aleagă prietenii sau să numească demnitarii la curtea regală fără asentimentul Mareșalului. Mareșalul considera pe regele Mihai drept un copil, incapabil să judece...*”.

Așadar, sătul de tutela lui Antonescu, regele s-a hotărât (sfătuit fiind) să facă el „armistițiul”, fiindcă: „*Dacă-l lăsăm pe Ion Antonescu să facă el singur armistițiul, ne va ține iar sub papuc*”.

Concluzia ce se impune este clară: **mareșalul Antonescu a fost arestat nu pentru că interesele țării o cereau** (în fața pretinsului refuz de a semna armistițiul), ci pentru a scăpa de „tutela”, de sub „papucul” lui.

În special, Envoy Averell Harriman, ex-ambasadorul american la Moscova, ne spune că „**Mareșalul Antonescu se decisese să încheie armistițiul, numai că i-a luat-o înainte regele**”.

Condițiile propuse de Antonescu și acceptate de Stalin erau:

1. Guvernul român acordă armatei germane un termen de 15 zile pentru părăsirea României.

2. Valoarea despăgubirilor de război să fie fixată în raport cu greutățile financiare ale României și cu situația ei economică.

3. Să se respecte o zonă liberă, în care guvernul român să funcționeze nestânjenit de trupe străine.

Telegrama de la Stockholm (sosită la 23 august 1944) de acceptare a ameliorării condițiilor de armistițiu propuse de Stalin n-a ajuns nici la Mareșal, nici la Mihai Antonescu..., a ajuns, se pare, la Niculescu-Buzești, care în momentul arestării lui Antonescu era la Palat, în rândul complotiștilor care nu doreau ca Mareșalul să facă armistițiul... fiindcă trebuia o capitulare necondiționată.

De ce reprezentanții partidelor politice n-au fost consultați?

De ce aceiași lideri n-au fost prezenți la Palat în 23 august?

Cine a avut interesul ca ei să nu fie găsiți (pentru că tocmai ei vroiau ca armistițiul să fie încheiat de Antonescu)?

Cine erau cei cinci „sfătuitori intimi” ai regelui? Ce rol constituțional au jucat generalii Aldea și Sănătescu? Dar Niculescu-Buzești, ginerelul lui Barbu Știrbei și cumnatul lui Edward Boxshall (șeful Intelligence Service-ului în România), funcționar la serviciul cifrului din cadrul Ministerului de Interne? Dar Mocsonyi-Stârcea, „maestrul de vânătoare”? Cum se explică faptul că Niculescu-Buzești, trimis de rege să-i caute pe Maniu și pe Brătianu, nu-i găsește, cu toate că ei așteptau cu suflul la gură veștile de la Palat. Nu este evident că Buzești nu vroia să-i găsească pe Maniu și Brătianu? Este cert însă faptul că Buzești se afla în serviciul Moscovei.

Primul act politic al primului guvern Sănătescu (al trădării) a fost săvârșit în seara de 23 august (la câteva ore) prin **predarea mareșalului Antonescu agentului rus Bodnăraș. Este o dovadă certă că guvernul Sănătescu – aflat sub oblăduirea regelui Mihai – era pro-sovietic, iar regele un executant al Kremlinului.**

Destinele României trecuseră din mâinile Mareșalului în mâinile unor simbrășii ai Moscovei: generalii Șteflea și Racoviță, Buzești și Mocsonyi-Stârcea, Gheorghe Mihail, colonelul Dumitru Dămăceanu.

România a fost ocupată de sovietici atât prin actul trădării de la 23 august 1944, prin voința regelui (declarația de armistițiu), cât și prin condițiile de armistițiu semnate la 12 septembrie, după ce rușii ocupaseră deja Țara.

Nu se poate accepta niciodată termenul de „lovitură de stat” sau alt termen, decât TRĂDARE.

Fiindcă lovitura de stat presupune, dincolo de plan și de pregătire, un asediu asupra unei fortărețe (în speță – clădire) în care se află cei care își exercită puterea; iar cei care vor să le-o ia (complotând), trebuie să-i asedieze mai întâi.

Trădarea presupune doar un complot și o atragere în cursă, în capcană, afișând „drapelul alb”.

- fragment din volumul „*Privire sub Coroană*”- Gh. Const. Nistoroiu -

(continuare în pag. 14)

Selecțiuni de
Nicoleta Codrin

Itinerar de suflet

PAȘI PE AMINTIRI (XIV)

- SEVASTOPOL -

(continuare din numărul trecut)

Cucerirea Sevastopolului a creat o bucurie de nedescris în rândurile populației, masmedia contribuind din plin la aceasta prin relatările reporterilor de la fața locului. Pagini întregi din presa centrală, jurnalele de actualități de la cinematografe, emisiunile de radio, precum și literatura au preamărit vitejia ostașilor români. Reporterul de război Constantin Virgil Gheorghiu, autorul reportajelor din cartea "Ard malurile Nistrului", a mai lansat alte două cărți care se referă la luptele pe frontul răsăritean: "Cu submarinul Delfinul la cucerirea Sevastopolului" și la cucerirea Sevastopolului" și "Am luptat în Crimeea". Prima lucrare are ca eroi întreg echipajul în frunte cu comandantul Constantin Costăchescu care a torpilat vaporul "Vraletz" de 2000 de tone încărcat cu muniție, ca apoi să stea 90 m în imersiunea maximă admisă de caracteristicile sale tehnice.

În primele zile de la cucerirea Sevastopolului, orașul a fost vizitat de mareșalul Eric Von Manstein, de Ion Antonescu, regele Mihai, de ambasadorul Japoniei la București, Oshima, precum și de numeroși ostași militari ai țărilor neutre din întreaga lume. Există imagini de la forturile "Maxim Gorki", "Stalin", ale culmilor de la Sapin, ale golfului Severnaia, ale portului Balaklava, ale crestei muntelui Capela, toate cucerite prin mari jefte umane, multe ale regimentelor românești de infanterie și de vânători de munte.

Dar să fac un salt peste timp, de 70 de ani, de la Sevastopolul cucerit în 1942, la Sevastopolul zilelor noastre, din 2012, oraș pe care doream ardent să-l vizitez.

Șoseaua șerpuitoare urcă lin spre platoul unde se află o bună parte din oraș.

Opresc la Inkerman, o localitate mică, dar de fapt un cartier mărginaș al Sevastopolului. În munte sunt și acum numeroase găuri unde odinioară se aflau cazematele rusești. Pe coama unui deal stâncos am descoperit, la o distanță de 200-300 m depărtare, două dreptunghiuri la același nivel la ambele capete, de mărimea unui teren de tenis: sunt alte urme certe ale războiului, pe ele se aflau două tunuri rusești de mare calibru, care, foarte probabil, au fost distruse.

Orașul Sevastopol a fost declarat oraș-erou al Uniunii Sovietice, la fel ca și câteva mii de ostași care și-au pierdut viața în luptele sângeroase. Așa cum am specificat mai înainte, soldatul rus a luptat cu multă ardoare, fapt recunoscut de către soldații germani și români. Dar gândul mă duce la o comedie americană cu Stan și Bran, filmul "Eroi fără voie": mulți eroi sovietici au devenit astfel fără voia lor, întrucât în peșterile din munți ușile metalice de la ieșire au fost sudate de către organele NKVD-ului, neexistând astfel posibilitatea de o eventuală retragere; moartea era deci sigură, și, vrând-nevrând, trebuia să se tragă până la ultimul cartuş, neexistând ridicarea mâinilor în sus și prizonieratul.

Sevastopol este un oraș frumos, curat, cu multe zone verzi, nu mai are de mulți ani nici o cicatrice de la război. Bulevardul central poartă încă numele lui Lenin. Într-o noapte, recent, pe câteva ziduri, a fost scris: "Când Lenin va fi îngropat de pe catafalc, vor trăi și rușii mai bine!"

Un aspect pe care l-am remarcat lesne, dar care întârește cele scrise cu grafiti pe pereți, a fost acela că pe ambele laturi ale unei alei zeci de localnici expuneau pe jos, pe ziare, îmbrăcăminte și încălțăminte purtată sau bunuri vechi, casnice, complet anacronice.

Clubul Marinarilor, ca în alte sute de orașe rusești, reprezintă o construcție care merită a fi fotografiată, ca și cinematograful strălucit la intrare de câteva coloane înalte. Alături se află **Muzeul Militar al Mării Negre** (pe care nu l-am vizitat, preferând să străbat per pedes, orașul). El se numește și "Muzeul <<Panorama>>", întrucât se pot vedea scene din lupta de apărare a Sevastopolului din timpul războiului Crimeei de acum 150 de ani, ceva

în genul Muzeului "Panorama Borodin", cu scene din războiul ruso-napoleonien, aflat la Moscova.

Nu putea să lipsească însă, din parc, tancul, aflat pe postament, ca în alte sute de orașe rusești.

Atracția principală a orașului se numește Piața "Amiral Nasimov", după numele eroului rus din Războiul Crimeei, și are, în centrul ei, o frumoasă și impozantă statuie așezată pe un postament înalt. Este simbolul Sevastopolului, statuia fiind reproducă pe ilustrate, căni și farfurii, stegulețe, insigne, inclusiv în ziarul "Timpul" sau "Curentul" în anul 1942, flancată de steagurile germane și române.

La mică distanță, într-un părușeț, se află o altă statuie, cea a țarinei Ecaterina a II-a, cea care spre sfârșitul domniei sale i-a înfrânt pe tătari în război, alipind Peninsula Crimeea la vastul ei imperiu.

Pe fațada unei case o placă de marmură înfățișează pe trecător că aici, vara, în anii 1854 și 1855, și-a petrecut concediul clasicul scriitor rus Lev Tolstoi.

Faleza este superbă, fiind locul preferat de promenadă, mai cu seamă seara. Ea se oprește în Golful Artileriei, unde se află două monumente uriașe: primul evocă pe marinarii ruși care au luptat în 1942, apărând, cu prețul vieții lor, orașul, al doilea, înalt, de culoare albă, de forma parcului a unei sulite, este ridicat în 1967, în cinstea împlinirii a 50 de ani de la revoluția din 1917. Lângă ele se află **Acvariul** cu pești aduși aici din toate colțurile lumii.

De pe faleză, unde fac un scurt popas, admir apa de cleștar a mării și porumbelii agresivi cu cei care nu le dau bucăți de pâine. La numai zece metri de faleză, pe un mic colț de stâncă spălată non-stop de valurile mării, se află monumentul cunoscut sub numele de "Vasele scufundate". În timpul războiului din Crimeea 15 vase au fost abandonate și distruse pentru ca flota coaliției europene, inamice, să nu pătrundă în port.

Portul este plin de viață, cu vizitatori de toate vârstele. Vânătorii ambulanți se întrec în oferirea de obiecte specifice perimetrului: șepci marinărești, tricouri vârgate, pliante, busole; poți să fii fotografiat lângă un "lup de mare" gras, cu barba mare, cu pipă.

Pe colinele care delimitează portul există câteva clădiri albe având catarge cu drapel rusec: cazărmi pentru marinarii ce deserveau navele.

M-am urcat într-o barcă cu o capacitate de cca. 20-30 locuri, pentru a face o croazieră de o oră. Explicațiile venite de la două difuzoare "bolșevice" erau date de o tânără frumusețe locală, într-o engleză pocită, cu unele cuvinte rusești repetate, cum ar fi "carabela", echivalentul cuvântului "corabie" în limba română.

Locul de navigație se numește "Capul Sf. Paul", un bazin interior cu o adâncime de 75 metri. Navele ancorate pe ambele laturi ale golfului erau destul de puține, mici, unele într-o stare jalnică, probabil având doar valoare de muzeu. O navă era într-o rână, cu tribordul sub nivelul mării, un feribot mâncat de rugină. Mi-am pus întrebarea de ce nu este casat. Multe macarale plutitoare și câteva mici vedete militare antimine și antisubmarine întregeau peisajul. Am văzut și o navă sub pavilion britanic, o alta cu însemnul "Crucea Roșie". Se distingea vasul de croazieră "Niprul", înalt de 4 etaje, gol, pasagerii lui, câteva sute, aflându-se în vizită prin oraș. La întoarcere am avut parte de o întâmplare hazlie, pe care nu am să o uit: ghida ne-a arătat un submarin german, un faimos "U" capturat, aflat și el într-o stare jalnică, deși, ca piesă de muzeu, merită o soartă mai bună, adică să fie recondiționat. Ghida ne-a arătat locul unde se află submarinul, moment în care s-a produs ceva hilar: toți excursioniștii s-au repezit pe latura din fața submarinului, pentru a-l fotografia, ceea ce a făcut ca micuțul vas de pasageri să se încline într-o parte, spre spaima celei care ne prezenta portul, dar și a câtorva turști!

Am considerat un "kitsch" vizitarea portului sărac în ambarcațiuni, multe depășite, cum am mai spus, din cauza progresului tehnic - nimic care să-mi stârnească admirația, așa cum s-a întâmplat la San Diego unde se află ancorată o parte din flota americană a Pacificului. Dar secretomania mai dăinuie încă, în epoca sateliților, la marele nostru vecin din Răsărit, întrucât flota rusă, modernă, cu mare capacitate de deplasare rapidă și de foc, este staționată în golfurile Severnaia și Balaklava aflate în afara orașelor lungi de câțiva kilometri, cucerite și de bravi soldați români.

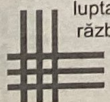
Ocuparea Sevastopolului de către trupele germano-române a durat din iulie 1942 până în mai 1944. Războiul defensiv început din iulie 1943, după marea bătălie de la Kursk, a schimbat radical configurația frontului. Ocuparea Nikopolului la 8 febr. 1944 de către Armata 3 Sovietică a făcut ca în Peninsula Crimeea trupele germano-române să fie amenințate din toate părțile. O zi mai târziu mareșalul Antonescu a solicitat gen. Erik Von Manstein să se permită evacuarea trupelor din Crimeea, dată fiind situația lor critică. Între 26-27 febr. 1944, la Castelul Klessheim, lângă Salzburg, Ion Antonescu, întâlnindu-se cu Hitler, a repetat solicitarea de retragere întrucât situația se agrava tot mai mult, trupele germano-române luptându-se în cele mai nefavorabile condiții deoarece legătura rutieră prin istmul Perikop fusese demult întreruptă și aprovizionarea peste mare devenise tot mai dificilă. Cerea acest lucru însuși comandantul trupelor mixte, generalul colonel Jaenecke, care avea în subordine șapte divizii române și trei divizii germane: "Cât timp rușii nu atacă încă masiv, se poate întreprinde retragerea peste mare fără pierderi considerabile în oameni și materiale; acest lucru însă nu va mai fi posibil când rușii vor trece la atac". Hitler a fost exact de părere contrară: "Crimeea este cheia Mării Negre și cedarea ei ar însemna cedarea legăturilor maritime".

Despărțirea Nistrului și Prutului superior, ocuparea Botoșaniului și a Târgului Frumos, precum și a Cernăuțului, a făcut ca la 27 martie 1944 Ion Antonescu să se adreseze din nou lui Hitler: "Acesta este ultimul moment favorabil pentru evacuarea Crimeei". Situația a devenit și mai disperată întrucât la 10 aprilie 1944 trupele germane și române au părăsit Odessa practic fără luptă, Constanța fiind astfel unica sursă de aprovizionare pe mare a efectivelor încercuite. Este ocupat și Simferopolul, astfel că la 13 aprilie toate trupele s-au concentrat într-o apărare disperată la Sevastopol. Lupta în această parte a Crimeei cuprinde următoarele faze: ocuparea poziției de rezistență și punerea în retragere a trupelor germano-române (12-16 aprilie 1944; lupta pe poziție de rezistență și evacuarea pe aer și mare (17-30 aprilie 1944); retragerea ultimă pe poziția Kersones și continuarea evacuării trupelor (1-10 mai 1944).

Operațiunea de salvare a trupelor române încercuite s-a numit "Operația 60.000". Într-o situație limită comandantul Corpului 49 german a hotărât desprinderea forțelor și dirijarea lor spre plajele de îmbarcare. Evacuarea s-a făcut cu mari greutăți, sub bombardamentul permanent al aviației și artileriei ruse. La fel și pe plajele de îmbarcare, unde trupele germane au respins toate aceste atacuri, luptând până la ultimul ceas înainte de retragerea din noaptea de 9-10 mai 1944. În timpul operațiunilor au fost scufundate mai multe vase: "România", "Danubius", "Alba-Iulia", marile vase germane "Totila", cu 4000 de oameni, și "Teja", cu 5000 de oameni, dintre care 8000 s-au înecat. Cu toate aceste pierderi, evacuarea trupelor române și germane a fost o operație reușită, desfășurată în condiții extrem de dificile.

(continuare în numărul viitor)

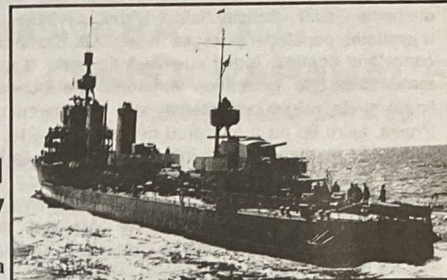
Emilian Georgescu

INTERVIU PARTICIPANT LA EVACUAREA TRUPELOR ROMÂNE DIN SEVASTOPOL, 1944 COMANDORUL VETERAN NICOLAE MUJICOV

Pasionat de drumul parcurs de Armata Română în Războiul din Răsărit (pentru că acesta este, de fapt, "Itinerarul de suflet" – "Pași pe amintiri"), am aflat despre faptul că suntem contemporani cu veteranul de război Nicolae Mujicov, membru al distrugătorului "Regele Ferdinand", participant la evacuarea trupelor române și germane din Sevastopol în 1944, și m-am grăbit să-i solicit un interviu.

Amfitrionul mă primește în apartamentul său situat în zona Căii Moșilor, într-o ținută care impune respect: cămașă albă cu gulerul și manșetele scrobite, dunga pantalonilor "brici", butoni argintii, pantofi lustruiți să-ți vezi "mustața" în ei. Ca odinioară! Pe o măsuță, pișcoturi, o sticlă cu vin, cafele aburinde.

La vârsta respectabilă de 93 de ani se ține admirabil, memoria sa este fenomenală, răspunde prompt, la obiect, fără ezitări. Pe parcursul expunerii se "încălzește", ochii i se umezesc, îmi arată macheta distrugătorului pe care o ține ca pe un lucru de mare preț, simbol al amintirilor tinereții sale eroice.

Intru direct în subiect, rugându-l să-mi povestească **cum s-a făcut evacuarea pe mare a trupelor române și germane prinse în încercuirea orașului Sevastopol, în lunile aprilie-mai 1944.**

Până la 8 aprilie 1944 armatele sovietice izolează Peninsula Crimeea, reușind să ocupe întregul litoral nordic al Mării Negre, până la limanul Nistru.

În perioada 8-16 aprilie 1944 se desfășoară o puternică ofensivă sovietică pentru cucerirea Crimeii determinând trupele germano-române să se retragă spre Sevastopol, pe o puternică linie de apărare, reușind astfel să oprească inamicul.

Astfel începe, la 14 aprilie 1944, "Operațiunea 60.000", numele codificat al acestei evacuări, legat de efectul trupelor române care trebuiau aduse în țară.

Etapa 27-8 mai 1944 poate fi considerată ca fatală pentru o reușită deplină a evacuării Crimeii. În această perioadă se continuă, pe de o parte, aprovizionarea Sevastopolului asediat, pentru susținerea apărării, iar pe de altă parte, "Operațiunea 60.000".

Dacă atunci totuși s-ar fi luat hotărârea evacuării totale a peninsulei, s-ar fi evitat multe pierderi - atât în nave, cât, mai ales, în oameni.

În acest timp crescuse vizibil agresivitatea aviației și a submarinelor sovietice din larg și, de asemenea, fusese atacat în repetate rânduri portul Constanța prin bombardamente masive, în scopul dezorganizării operațiunilor. Dar și sovieticii au plătit tribut prin pierderi de submarine și ale aviației.

În noaptea de 7-8 mai 1944 s-a irosit ultima șansă de folosire din plin și eficace a întregului tonaj pentru evacuarea tuturor combatanților din Sevastopol. Propunerea în acest sens a Statului Major al Marinei germane a fost respinsă de Amiralul Mării Negre, viceamiralul Brinkmann, rămânând însă valabilă evacuarea a numai 40.000 de luptători deveniți surplus pentru apărarea capului de pod care se restrânsese în Peninsula Kersones cu băile Kasacea și Kamășevaia inaccesibile navelor da mare tonaj.

A urmat o fază confuză: convoaiele s-au precedat în lanț, dar nu la tonajul necesar evacuării totale.

Distrugerea ultimului aerodrom german din Peninsula Kersones a determinat organizarea operațiunilor de evacuare, folosindu-se la maximum acoperirea întinericului. Trimiterea unui tonaj suficient a permis îmbarcarea, în nopțile de 9-10 mai și respectiv 10-11 mai, a 14.000 oameni și a 20.000-35.000 de oameni. În ziua de 11 mai mai pornit ultimele patru convoaie din Constanța și unul din Sulina, cu o capacitate de aprox. 30.000 de oameni. În acest fel, incluzând și navele plecate din Constanța sau aflate pe mare înainte de 8 mai, peste 190 de nave de transport și de război române și germane se aflau în marș spre Sevastopol, având o capacitate totală (teoretică) de aprox. 87.000 oameni, efectivele existente la Sevastopol la acea dată ridicându-se la cca. 50.000 luptători.

- Dvs. pe ce vas de transport ați activat?

- Pe distrugătorul "Regele Ferdinand", navă ce avea - pe cele două borduri, precum și la provă - semnul "Asul de cupă" pictat.

Acțiunile sale au fost cele mai grele din "Operațiunea 60.000" și le evoc în epopeea intitulată "Asul de Cupă".

Când a început operația de salvare a trupelor, distrugătorul "Regele Ferdinand" se afla în cadrul de la Sevastopol, mai precis chiar în baia Strelețkaia, unde zeci și zeci de avioane inamice vărsau tone de bombe. În această baie eram mai protejați contra artileriei de câmp sovietice.

Făceam parte din convoiul cu nume codificat "Ovidiu" cu principala navă de transport crucișătorul auxiliar "România" și mai multe nave mici, KT-uri de 60 tone.

Sovieticii nu erau așa interesați în interceptarea convoaielor în drum spre Sevastopol, ei rezervându-și atacurile asupra acelor care se întorceau la Constanța cu trupele evacuate.

Țin minte noaptea de 10-11 mai 1944, când ne găseam în largul peninsulei Kersones. Zgomotul surd și continuu ce provenea dinspre uscat, scâlpirile exploziilor, luminile proiectilelor trasoare ne arătau că trupele noastre erau înțelește cu inamicul pe viață și pe moarte, pe ultimele poziții de rezistență a capului de pod, acoperind operațiunile de evacuare.

Dar baia Strelețkaia căzuse între timp, așa că am intrat în baia Sevastopolului, în dreptul golfului Kamașevaia, cele mai mari nave de transport aflându-se aici: "Danubius" și "România", precum și cele germane, "Geiserich", "Teja" și "Helga". Prin tipul și tonajul lor, ele nu puteau folosi baia Kamașevaia și urmau a fi încărcate cu trupe, cu ajutorul unor bacuri, operațiune începută odată cu ivirea zorilor.

Dar pe măsură ce lumina zilei creștea, tirurile artileriei s-au intensificat și au obligat aceste nave să-și schimbe frecvent poziția, îngreunând operațiunile. Trupele erau amestecate: germanii și românii, aliniați în vederea îmbarcării lor chiar de pe plajă. Ei se aflau sub focul rachetelor "Katiușa" și, din timp în timp, zăream oameni care cădeau în urma exploziilor.

Distrugătorul pe care mă aflam a fost și el atacat. Tunurile și mitralierele avioanelor de asalt au reușit să lovească în foarte multe locuri suprastructura și bordajul navei și să omoare sau să rănească oameni din echipaj, cât și din trupele evacuate îmbarcate între timp pe puntea distrugătorului.

"Regele Ferdinand" a constituit pentru inamic cel mai important obiectiv, fiind ținta a cca. 33 de atacuri. Dintre punctele vitale ale navei a fost lovită și stația de radio, fiind scoasă din funcțiune aparatura de emisie, iar unul dintre telegraflistii de legătură germani a fost omorât pe loc.

Aflat în prova noastră, la mică distanță, "Danubius" a fost lovit de o bombă și pulverizat de explozia muniției pe care o transportase pentru Sevastopol. Imagine de apocalipsă! Întâi am simțit unda de șoc și căldura exploziei, apoi, după împrăștierea fumului produs de înpăimântătoarea deflagrație, când am ajuns la locul dezastrului, nu mai exista nimic la suprafața apei, nici măcar un colac de salvare!

Și "Helga" și "Teja" au fost scufundate, având la bord 9.000 de soldați, iar "Geiserich" a fost și el lovit, însă a reușit să iasă din zonă.

Dintre navele mari a fost lovită și "România"; i-a explodat muniția și proiectilele trasoare se împrăștiară în toate direcțiile. Am reușit însă să preluăm oamenii de pe puntea ei.

Un lucru pe care îmi face plăcere să-l subliniez, este insuccesul atacului avioanelor torpiloare inamice. De la o distanță mai mică de cca. 1200 m nu era posibil atacul, focul antiaerienei noastre, la care se adăugau și cele 4 tunuri navale cu proiectile și focoaie antiaeriene, ținându-le la respect.

Drumul spre Constanța ni s-a părut o veșnicie, toți ne gândeam dacă vom mai ajunge la destinație. Făceam bilanțul, aveam pe bord peste 100 de morți și răniți.

Dar am o imagine îngrozitoare pe care nu am să o uit niciodată... Îmi este greu să o relatez...

Atunci când se va scrie istoricul operațiunilor din Crimeea, eforturile și grelele sacrificii de sânge făcute de trupele române de aici vor apărea foarte palide. Dau ca exemplu "Istoria Românilor" editată de Academia Română: în vol. IX, evacuarea Crimeii este relatată în numai două pagini, 280-281. Jenant!

Dar să relatez imaginea: în ziua amintită, la ora 15, ne-am apropiat de o mare masă de naufragiați, peste 5000 ca număr, toți de pe vasul "Teja", scufundat în ziua anterioară.

Era un peisaj sinistru: toți erau morți și pluteau întrucât aveau colaci de salvare în jurul trupului... Nu aveam timp de pierdut, cursa Sevastopol - Constanța trebuia făcută rapid, contra cronometru, pentru a evita atacurile aviației și ale submarinelor inamice.

Am descoperit o plută pe care se găseau patru soldați români și doi germani într-o stare de epuizare încât nu au schițat nici un gest ca să încerce să prindă funia pe care am aruncat-o pentru ca apoi să se urce singuri pe scările pe piscă lansate spre ei, și a fost nevoie să fie urcați de marinarii de pe punte. Timpul pierdut era însă mult prea prețios pentru soarta navei și de aceea am părăsit zona, spre disperarea celorlalți.

(continuare în pag. următoare)

Interviu realizat de
Emilian Georgescu

Se știe că la baza formării unui stat două elemente sunt substanțiale: limba vorbită de majoritatea populației și religia. În sec. XIX Bismarck, cancelarul denumit "omul cu mână de fier", a unit toate sătulețele germane, vorbitoare de aceeași limbă și de religie protestantă, sub denumirea de Prusia, lucru ce nu a fost greu de realizat. La fel și Garibaldi, făuritorul Italiei, întrucât nu exista limba napolitană, torineză sau siciliană.

În schimb, dl. Stati se străduiește în sens invers, dar în van, să "demonstreze" că Moldova are propria limbă de câteva secole, care, vezi Doamne, nu are nici în clin, nici în mănecă, cu limba română, și de aici și "necesitatea" editării acestui "Dicționar".

În opinia dănsului, pe baza exemplelor date, ar trebui să existe și limba oltenească, transilvăneană și cea muntenască, să apelăm deci la cronicile prăfuite și la cărțile religioase scrise în limba slavonă, necunoscute de marea masă a locuitorilor.

Am învățat la facultate, timp de un an, lingvistica predată de o erudită în materie, prof. Lucia Wald. Și acum mai rețin faptul că cea mai grea gramatică o are limba finlandeză, că cel mai scurt alfabet este cel

din insula Hawai, cu numai 14 litere, vocalele fiind uneori 5-6 la rând. Și un element esențial, complet ignorat de către lingvistul de peste Prut: rolul neologismelor într-o limbă! Dl. Stati nu scoate nici un cuvânt despre rolul pozitiv al neologismelor care îmbogățesc permanent limba, la bază stând progresele științifice în toate domeniile: informatica, medicina, aeronautica, farmacia. Limba este vie, în permanență îmbogățită, iar cuvintele vechi, anacronice, sunt eliminate treptat - treptat din vorbirea curentă. De exemplu, până acum 40 de ani nu se știa de cuvântul "computer", astăzi însă fiind de largă circulație. Îl folosește în vorbire și dl. Vasile Stati, ca și cuvântul "mouse" care înseamnă "șoricel" în limba engleză. Dar ferindu-se ca dracul de tămăie de neologisme, domnia sa, voles-nolens, probabil folosește cuvântul "guzgan" - sinonim cu "sobolanul" - fiindcă ține la arhaisme. Pe aceleași "principii" ar trebui să nu se mai vorbească în Irak limba arabă ci cea de acum 3000 de ani, conformă scrierii cuneiforme; la fel în Egipt: să se folosească vorbirea corespunzătoare hieroglifelor.

Dar să ne mai amuzăm puțin, fiindcă am amintit de egipteni. Știm că "faraon" înseamnă regele Egiptului, cel mai mare fiind, desigur, Ramses al doilea, în timpul domniei sale țara pe care o cărmuia atingând apogeul ca întindere, cultură și prosperitate. În Dicționarul hazliu "faraon" înseamnă "căpcăun" sau "copil obraznic"! Deci Ramses al II-lea nu a fost un rege puternic, recunoscut în istoria omenirii, ci un... "căpcăun"!

Dl. Vasile Stati se simte persecutat, desigur, că nu a fost invitat la nici un congres lingvistic internațional întrucât "capodopera" sa nu este recunoscută de nimeni. Nu a fost solicitat să fie "translator" moldoveano-român în dialogurile diriguitorilor de pe ambele maluri ale Prutului, întrucât toți sunt buni vorbitori de limbă română. O știe perfect și tovarășul Voronin, președintele Partidului Comunist, care suferă de fobia antiromânească dar care n-ar înțelege nimic dacă lângă el s-ar afla translatorul Vasile Stati. Săracul lingvist, are motive să fie, deci, supărat: latră în pustiu și nimeni nu-l înțelege. Doar, poate, el pe el...

***

SOARTA TRAGICĂ A FĂURITORILOR UNIRII

(continuare din pag. 6)

A fost șef economic și subdirector al Primăriei municipiului Chișinău.

A fost executat prin împușcare la 29 aug. 1940, alături de alți foști ofițeri albi: husarul V. Stoianov, Ivan Bogdanovici, Constantin Kryevabladski și Anatolie Ciariamuskin, considerați dușmani ai sovieticilor, întrucât cică ar fi avut ca țel restabilirea monarhiei în Rusia!!

MIHAIL POPA s-a născut la Ialoveni, județul Chișinău, în 1877.

Colonel fiind, în noiembrie 1917, regimentul său aflat la Bolgrad l-a pus la dispoziția Sfatului Țării. În

momente critice pentru tânăra Republică Moldovenească, și-a îndeplinit cu devotament toate obligațiile. După ce a votat Unirea, a demisionat din armată și în 1920 a fost prefect al județului Lăpușna.

Dosarul său întocmit de N.K.V.D la 12 iulie 1940 și încheiat la 7 dec. 1940 este o dovadă de netăgăduit cum s-a efectuat ancheta. Materialul a fost obținut în condiții de tortură neomenească, anchetatorii folosind din plin falsurile și acuzațiile fără probe, grăbindu-și astfel avansarea în grad prin trimiterea celor incriminați în lagăre sau direct în fața plutoanelor de execuție.

A fost împușcat la 27 iunie 1941 de către șeful închisorii care l-a tras un glonț în ceafă, după metoda mult utilizată atunci. Așa a murit colonelul Mihai Popa, unul dintre fondatorii Armatei Naționale.

***

PARTICIPANT LA EVACUAREA TRUPELOR DIN SEVASTOPOL

(continuare din pag. precedentă)

Am întâlnit un convoi în drum spre Sevastopol condus de distrugătorul "Regina Maria", crucișătorul auxiliar "Dacia" și nava "Amiralul Murgescu". Le-am semnalat locul unde se găseau naufragiații pe care îi abandonaserăm împotriva voinței noastre și ulterior am aflat cu bucurie că au fost salvați de canoniera "Ghiculescu".

Totodată s-a ivit ocazia să se transmită la Constanța, prin radio, existența noastră, întrucât eram căutați cu disperare, dar noi nu mai puteam emite.

Câte orele 2 din noapte am ajuns la Constanța unde eram așteptați de întregul Stat Major al Comandamentului, în frunte cu contraamiralului Horia Macellariu. Întreaga punte de la pupă era acoperită de trupurile morților din rândurile echipajului și ale ostașilor evacuați. Bilanțul este trist: din echipajul "Asului de Cupă" erau 11 morți și 28 de răniți.

După amiază, la ora 17, a avut loc vizita la bord a mareșalului Antonescu.

Distrugătorul "Regele Ferdinand" era înclinat mult la babord din cauza avariilor și cu foarte multe găuri și schije în suprastructură. Ținuta navei era majestuoasă chiar sub aspectul dureros al urmelor de lovituri inamice și această ținută o imprimase echipajul încremenit în front... Dl. Mareșal s-a întreținut cu ofițerii și echipajul și a încheiat spunând comandantului nostru, locotenent-comandor Titus Samson, decorat cu "Mihai Viteazul" în ordinul de cavalier: "Vă mulțumesc pentru serviciile aduse patriei și am încredere în dvs. că în noile misiuni ce veți mai primi, vă veți purta tot așa."

A doua zi a avut loc înmormântarea eroilor noștri. I-am condus pe ultimul drum, dar voi păstra veșnic amintirea lor, iar în fiecare 11 mai, ziua supremiei lor jertfe, an de an, aprind o lumânare la prima biserică pe care o întâlnesc.

- După această memorabilă zi, 11 mai 1944, ce misiuni a mai avut distrugătorul "Regele Ferdinand"?

A doua zi s-a format convoiul "Volga", ce primește o puternică escortă: distrugătorul "Regina Maria", "Asul de Pică", puitorul de mine "Amiral Murgescu", crucișătorul-auxiliar "Dacia", trei R-booturi și șase KFK vânătoare de submarine, în scopul evacuării ariergărzii de la Kersones care prin jertfa ei a permis evacuarea masivă a trupelor. Pe ei nu mai avea cine să-i apere, în spatele lor se aflau trupele inamice.

Șaizeci de nave, care depășeau necesarul, le-au fost puse la dispoziție. Operațiunea a fost mult îngreunată din lipsa ambarcațiunilor mici, și din neprezentarea unor nave în punctele stabilite, doar 10.000 de oameni, printre care și răniți, au mai fost evacuați.

- Cum considerați bilanțul operațiunii de evacuare a Crimei în perioada fierbinte 12 aprilie - 12 mai 1944, pe "bulevardul" Constanța - Sulina - Sevastopol?

Fără ezitare, pozitiv!

Trupele germane erau în număr de 220.000 oameni și în perioada 12 aprilie - 12 mai 1944 au fost evacuați pe mare cca. 130.000 de ostași, la care se adaugă cei evacuați pe calea aerului, 21.500 ostași, dintre care 16.400 răniți. Ținând cont de cifra morților și dispăruților raportată (57.500), rezultă că

în urma evacuării a rămas neclarificată soarta a cel puțin 20.000 soldați germani.

Evacuarea trupelor române, cca. 60.000 de oameni, s-a realizat în totalitate, cu excepția celor pierduți în luptele de apărare a capului de pod de la Kersones sau pe mare. Au fost recuperate și trupele din cadrul "Vânătorilor de munte": s-a văzut că la sfârșitul războiului, în munții Tatra, luptau și ei, "veteranii" Crimei.

Vreau să mai adaug ceva: în primăvara anului 1988, un grup de ofițeri ai fostei noastre Marine l-a sărbătorit, pentru împlinirea vârstei de 94 de ani, pe contraamiralul Horia Macellariu, unul dintre artiștii acestor operațiuni de anvergură, recunoscută de istoria navală universală. Întrebat fiind care operațiune din al doilea război mondial a Marinei regale o consideră cea mai importantă și reușită, a răspuns fără ezitare că evacuarea Crimei.

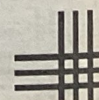
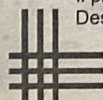
Aliații noștri germani au apreciat mult reușita evacuării trupelor încercuite. Marele amiral Donitz, comandantul suprem al Marinei de război germane, viceamiralul Brinkmann, comandorul Weyher și alții, au trimis telegrame de mulțumire și au decorat pe cei mai viteji marinari și vânători de munte români, cu "Crucea de Fier" și "Scutul Crimei".

- Printre cei decorați ați fost și dvs.?

Da, am primit câteva decorații înalte românești, precum și "Crucea de Fier". Nu mai am nici una, întrucât mi-au fost confiscate noaptea de către Securitate, în 1950.

Îl privesc pe amfitrion: chipul lui radiază, e clar că retrăiește clipele înălțătoare de eroism de altădată.

Despărțirea de veteran e grea, dar mă consolez cu ideea că-l voi revedea, pentru a-mi povesti noi episoade din război.

Carte legionară

CAZUL HORIA SIMA ȘI MIȘCAREA LEGIONARĂ (XI)

CONST. PAPANACE

(continuare din numărul trecut)

ULTIMA DISCUȚIE ÎNCORDATĂ CU SIMA (definitiva punere la punct)

SIMA urmărea, cu ajutorul nemților, regrouparea cu noi, dar într-o formă care să însemne recunoașterea din nou a lui ca șef al Mișcării.

Deși vizitase pe la hoteluri pe toți legionarii, mai mult sau mai puțin "fideli" cărora le conferea grade (!), totuși n-a venit la "Deutscher Hof", hotelul periferic din cartierul Prater, unde eram găzduiți noi. A încercat însă, prin presiunile Ministerului de Externe german pe care îl reprezenta un sas din România, anume Matias, să ne aducă la acea adunare unde el era să facă declarații politice, în care să spună, printre altele, că "este nevoie de unire și că el trece cu vederea tot ce s-a întâmplat în trecut". Chestiunea era însă ceva mai complicată, fiindcă nu eram dispus să trec cu vederea peste tot ce s-a întâmplat.

Voi arăta cu alt prilej toate măsurile luate în colaborare cu agenții Gestapoului, la care participau și oamenii lui Andreas Schmidt, pentru a ne constrânge să ne împăcăm cu SIMA și să-i recunoaștem șefia Mișcării.

Ura și pornirea cea mai mare a fost împotriva persoanei mele. Se vorbea, la un moment dat de izolarea mea în lagăr de concentrare pentru a nu putea capta pe ceilalți. SIMA era derutat de tenacitatea, rezistența și puterea de a se ține nedestăramat grupul nostru, în condiții atât de grele.

Tot în legătură cu aceste manevre se inițiasă punerea la cale a unei întâlniri între patru ochi pentru discutarea chestiunilor în familie și ajungerea la o înțelegere. Mijlocitorii acestei înțelegeri erau preotul Palaghiță și Borobaru. I-am spus lui Gârneață să meargă să stea de vorbă el. SIMA însă a cerut sa fiu și eu, care puteam să angajez.

Întâlnirea s-a fixat la 15 noiembrie 1944, la hotel "Imperial", în camera goală a lui Grigore Manolescu care lipsea din localitate.

Au participat SIMA, Gârneață și eu.

Palaghiță și Borobaru, care ne-au însoțit, ne-au lăsat singuri, așteptând în coridor afară rezultatul tratativelor.

Am așteptat cu un calm desăvârșit să văd (sondez) ce urmărește SIMA și pe urmă să pun lucrurile la punct sub o formă cât mai rece și obiectivă, dar în același timp tăioasă și precisă.

L-am lăsat pe SIMA să înceapă conversația. Acesta părea ezitant.

A început să vorbească generalități în legătură cu situația externă, mersul războiului, armele secrete, că era bine dacă ne înțelegeam cu nemții în 1942 etc. Apoi s-a plâns de trădarea lui Anonescu etc. Nu mai pomenea nimic de rostul întâlnirii, adică chestiunea împăcării.

Nu vroia să abordeze el problema împăcării, pentru ca eventual să poată pune condiții dacă am aborda-o noi.

Gârneață, într-o formă conciliantă, care m-a surprins, a început să pledeze pentru o înțelegere, care nu se poate să nu se facă în aceste momente grele, dacă suntem cu toții animați de gânduri bune.

Am lăsat să continue discuția pe acest ton și țesută pe generalități, până când s-a ajuns la un punct mort. Atunci SIMA, observând tăcerea mea prelungită și atitudinea calmă până la indiferență, mi s-a adresat:

- D-ta ce zici, camarade Papanace, în această privință?

I-am replicat:

"Eu am multe de spus și în această privință, și în altele. Și le voi spune cu calm și obiectivitate, pentru ca să fie înțelese mai bine.

Mai întâi nu pot spune că luptele pe care le-am dus împreună în ultimii 5 - 6 ani, cu atâtea cumplite prigoane și atâtea primejdii, n-au lăsat, cu toate

repetatele disensiuni pe care le-am avut, și amintiri care rămân. Nu este ușor să nesocotești aceste amintiri, dar ele sunt chestiuni personale și nu pot precumpăni asupra interesului legionar, care trebuie să ne călăuzească.

Țin să-ți amintesc că în mai toate divergențele pe care le-am avut în legătură cu problemele de conducere ale Mișcării, evenimentele care au urmat mi-au dat mie dreptate. Uneori în mod chiar tragic.

În vara anului 1938, când după căderea lui Radu Mironovici s-a reconstituit Comandamentul cu Belgea la Păsu Antoniu acasă, îți amintești care a fost punctul de vedere pe care l-am expus și care a fost adoptat ca tactică. În esență era:

1) Tactica de "liniște" ordonată de Căpitan, chiar dacă s-ar fi dovedit eronată, trebuia continuată atâta timp cât Căpitanul și mare parte din elita legionară se găsește ca zălog în mâna dușmanului nostru de moarte

2) Darea la fund a legionarilor pentru a nu cădea în mod inutil în mâna autorităților, căci cu cât numărul legionarilor liberi este mai mare afară, cu atât siguranța Căpitanului, care se află zălog, este mai mare;

3) Să câștigăm cât mai mult timp, căci evenimentele externe - așa cum le-a prevăzut Căpitanul - evoluează în favoarea Mișcării;

4) Dărea noastră la fund, pe lângă că conservă elementele și mărește siguranța Căpitanului, dar poate să facă, la deschiderea Parlamentului, să se nască vechile disensiuni, dat fiind că solidaritatea lor avea un caracter negativ, ca fiind rezultanta unei presupuse primejdii comune.

Un anumit timp te-ai ținut de ele. De la o vreme însă, după căderea lui Belgea și apoi a mea - care a fost de scurtă durată - ai început să abuzezi de calitatea care ți s-a dat ca element de legătură, și să faci exact contrariul.

Te-a cuprins și pe d-ta psihoza, ca și pe alții cu nervii slabi, că dacă nu se face "ceva în toamnă" Legiunea este pierdută. Parcă Legiunea a fost croită ca să se destrame la cea dintâi prigoană!

Sub această psihoză ai început și d-ta copilărosul joc de-a "lovitura de Stat", ca și cum acest lucru era posibil într-un Stat polițist ca acela făcut de Carol al II-lea - Călinescu, într-o perioadă liniștită.

Acest lucru a fost continuat chiar după ce Căpitanul a dai ordinul pe care ni l-a comunicat d-na Codreanu și Nicoleta - prin care spunea că nu dă nici o dezlegare să se schimbe tactica fixată pentru liniște.

Ținerea contactului cu cadrele, care în acele împrejurări avea rostul principal să le ferim de derutarea agenților provocatori, prin abuz le-ai pus într-o agitație sterilă care îi convenea lui Călinescu, atât ca să-și legitimeze existența Cabinetului său, cât mai ales pentru faptul ca să identifice cadrele mai tinere dinamice rămase nearestate. În felul acesta au căzut cele mai alese elemente în mâinile poliției, care mai târziu și-au găsit moartea, și, continuând așa, ai dat drumul Manifestului lui Alecu Cantacuzino, cu toate că ți-am spus să-l oprești, căci prin tonul provocator și iritant cum a fost redactat, poate să coste viața Căpitanului.

Și în felul acesta, parcă împins de o forță dușmănoasă de la spate, s-a ajuns la stupidele provocări în timpul călătoriei lui Carol al II-lea la Londra - bomba de la Timișoara și asasinatelor de la Oradea și apoi atentatul împotriva lui Goangă, care a oferit prilejul lui Carol - Călinescu ca să-l suprimă pe Căpitan.

Eu nu pot concepe că tu ai făcut aceste lucruri intenționat, căci dacă aș crede, ar trebui să te considerăm altfel și să luăm măsuri ca atare. (N. n.: Câtă naivitate! Cu atât mai surprinzătoare, cu cât Papanace era un intelectual prin excelență, un om inteligent, cumpănit, analitic. Dar construcția

sufletească de om integru, de legionar adevărat, pur și simplu îl împiedica să vadă adevărul care avea să se dezvăluie în toată hidoșenia.)

Sunt sigur însă că prin cele ce ai făcut, ai anulat ultimele șanse care au rămas pentru salvarea Căpitanului, șanse care tindeau să crească din ce în ce mai mult după Acordul de la Munchen.

Același lucru s-a întâmplat și cu Vasile Cristescu.

După toate aceste isprăvi, te-ai refugiat peste graniță, fără măcar să ne anunți.

Cu toate acestea, când ne-am întâlnit la Berlin, nu ți-am făcut imputările pe care eram îndreptățit să ți le fac, pentru că eram în plină luptă și Căpitanul era nerăz bunat, așa după cum nu ți-am putut opri activitatea provocatoare din Țară pe care ai făcut-o în mod abuziv, fiindcă de orice disensiune a noastră. ar fi profitat dușmanul.

Dar umbra Căpitanului s-a interpus între noi și nu s-a mai putut încheia acea legătură și dragoste camaraderescă desăvârșită care asigură o colaborare fecundă. Moartea Căpitanului a fost cea mai grea lovitură dată neamului românesc și amintirea ei trebuie să-ți aducă ceva remușcări.

Nu că trebuia să trăiască veșnic, dar era încă necesar să trăiască până când să-și desăvârșească opera începută. Acum se naște greaua problemă a succesiunii, cu atâtea posibilități de manevră ale adversarilor. Și pentru aceste considerente, n-am căutat să răscolesc trecutul și am privit mereu înainte. În felul acesta am putut constitui nucleul din străinătate care a purtat steagul neprihănit al Mișcării și a menținut pe legionari pe linia Căpitanului când au început să se producă unele abdicări.

Raporturile noastre s-au răcit când d-ta, ajuns în Țară, ai început să faci tranzacții cu Carol, asasinul Căpitanului.

Pentru mine personal ai constituit o mare decepție, căci d-ta, care făceai pe luptătorul intransigent și revoluționar când Căpitanul era în mâinile poliției, ai alunecat pe panta tuturor compromisurilor atunci când pielea d-tale era în joc. N-ai avut acea atitudine vitează legionară care ar fi dat un sens și greșelilor făcute până atunci.

Mai mult, indiciile pe care le-am avut, că toată această plecare (n. n.: a lui SIMA, peste graniță, în aug. 1939, pentru a forța asasinarea lui Armand Călinescu, în ciuda interdicției Comandamentului Legionar, având ca rezultat asasinarea elitei Căpitanului) - pusă la cale cu colonelul Vorobchievici, atașatul Militar de la Berlin și omul lui Pangal (n. n.: șeful Măsoneriei din România!), m-a făcut să reafirm atitudinea de intransigență în luptă, pe care înainte o afirmasem împreună. Am început să am rezerve și de altă natură față de tine, dar am căutat să fiu corect.

Pentru noua fază care se deschidea, aveam și mai puțină încredere în capacitatea d-tale de guvernare, cu atât mai mult cu cât și Legiunea, slăbită în elita ei, de atâtea hemoragii, era răvășită și nu putea constitui un instrument eficace. De aceea eu am preconizat o preluare treptată a puterii, până când se face reorganizarea.

Apoi eram sigur că nu vei reuși să te înțelegi cu Antonescu.

Acest lucru l-am declarat camarazilor înainte de a ne înapoi de la Berlin. Aveam alternativa să stau în rezervă, sau să-ți dau concursul.

Personal îmi convenea prima soluție. Totuși am considerat o abdicare de la datorie să nu încerc a corecta greșelile pe care eram sigur că o să le faci. Acest lucru m-a făcut să mă întorc în Țară.

Aici am găsit acut conflictul cu profesorul Codreanu și raporturile încordate cu Antonescu, de la care cu câteva zile obținusei decretul de numire ca șef al Mișcării.

(continuare în numărul viitor)

Document

RĂZBOIUL DIN RĂSĂRIT ÎN LITERATURA VREMII (IX)

(continuare din numărul trecut)

ARD MALURILE NISTRULUI (VII)

CONST. VIRGIL GHEORGHIU

- ISMAIL ȘI O CAMERĂ DE EXECUȚIE -

Automobilul, cu care am parcurs aproape trei sute de kilometri pe drumuri printre ogoare, abia mai merge. Suntem plini de praf și de noroi, până în vârful urechilor, și suntem obosiți. De o parte și de alta a șoselei sunt pomi. Bănuiesc acum că trecem printr-un sat. Se aud câinii lătrând în câte o curte. S-ar putea să fim chiar în Ismail. Oprim un trecător care traversa drumul și îl întreb:

- Ce sat este acesta?

- Ismail...

În cazul acesta nu suntem într-un sat, ci într-un oraș. Am ajuns la destinație. În cursul drumului de la Cetatea Albă îmi pierdusem de foarte multe ori nădejdea că voi mai ajunge la Ismail.

Totuși nimic nu ne face să credem că am fi într-un oraș. Numai bulevardul acesta larg, cu pomii de o parte și de alta, ne dă impresia de urbe.

Dar de abia ajuns în curtea Legiunii de Jandarmi, aveam să aflăm știri care să mă cutremure.

Ismailul a fost, după, câte am aflat, un centru politic foarte important pentru bolșevici. Erau în acest oraș câteva mii de funcționari și se făcuseră depozite considerabile de tot felul de provizii și de muniții. În planul de invadare a României, pe care rușii îl pregătiseră mai de multă vreme, Ismail era un punct important de unde aveau să pornească proviziile. Echipele de polițiști bolșevici aveau aici o foarte vastă activitate.

Bineînțeles că într-un orașel care devenise un centru important pentru bolșevici și în care se pregăteau în тайнă atâtea planuri criminale, prezența românilor era cât se poate de supărătoare. De aceea s-a început o **cruntă prigoană** împotriva populației de origine românească.

Familii întregi erau arestate în fiecare noapte de agenții poliției și în special de faimoasa poliție N.K.V.D. La ora douăsprezece noaptea sau după miezul nopții, dar niciodată mai devreme, automobilul-dubă al N.K.V.D.-ului oprea în fața unei porți unde locuiau români. Tatăl, mama, copiii și bătrânii trebuiau să fie îmbrăcați, cu bagajele făcute și urcați în camionul-dubă într-un sfert de oră. După ce se urcau în automobil, nimeni nu mai știa nimic despre ei. Poliția spunea celor rămași că familiile ridicate de la domiciliile lor de N.K.V.D., sunt duse în Siberia, unde le merge foarte bine.

În chipul acesta a dispărut din orașul Ismail, ca și din celelalte orașe și sate basarabene, un număr considerabil de români. Populația Ismailului a fost redusă la jumătate și în locul ei au fost aduși **oamenii regimului bolșevic, în majoritate evrei.**

Iată însă că de-abia intrați în oraș, jandarmii noștri au făcut descoperiri senzaționale.

În cimitirul evreiesc au fost găsite, chiar în prima zi a intrării trupelor noastre în Ismail, 29 de cadavre. Ele erau aruncate de mai multă vreme acolo și peste dânsle era presărată puțină țărână care camufla movila de trupuri omenești intrate în putrefacție.

S-a stabilit că între cele 29 de cadavre găsite în cimitirul evreiesc, nu este nici un evreu. **Toți cei asinați acolo erau creștini.**

Populația a venit și a dat ajutor autorităților care au reușit să identifice o parte dintre cadavre. Primul care a fost identificat era un român din Ismail, arestat într-o noapte de N.K.V.D. și transportat în Siberia.

Ce este mai de necrezut, e faptul că la două săptămâni după arestarea sa, familia primise de la el o carte poștală în care spunea că e sănătos; a ajuns în Siberia și o duce... foarte bine.

Adevărul este că această scrisoare fusese compusă în beciurile N.K.V.D.-ului din Ismail.

Înainte de a-l asasina, polițiștii l-au pus pe arestat să scrie cartea poștală pe care i-au dictat-o ei. Când scrisoarea a fost terminată, ea a fost luată de unul dintre polițiști care a expediat-o, după două săptămâni, familiei celui care o scrisese.

Arestatul a fost imediat luat de polițiștii ucigași ai N.K.V.D. -ului și coborât în pivniță, unde a fost ucis, împreună cu alți 28 de români, cărora li se luaseră, la fel, scrisori către familiile lor, în care spuneau că sunt în Siberia și o duc foarte bine.

Cadavrele, găurite de gloanțe, au fost transportate în cimitirul evreiesc, unde asasinii nici nu s-au ostenit să le îngroape, ci au aruncat numai puțină țărână peste ele.

Iată care era destinația spre care porneau cei mai mulți deportați din orașele și satele românești din Basarabia...

Majoritatea arestaților erau însă uciși dincolo de Nistru, în închisorile din Ucraina, unde erau camere spațioase și amenajate cu toate uneltele necesare pentru tortură și crimă.

Cu câteva săptămâni înainte de a începe războiul, bolșevicii, care știau că în Ismail existau niște catacombe vechi, s-au hotărât să le transforme în închisoare și au început lucrările, în acest sens. Catacombele din orașul Ismail sunt niște galerii subterane rămase de pe timpul cetății Ismail. De atunci nu s-a ocupat aproape nimeni de ele și populația uitase de existența lor. Iată însă că N.K.V.D.-ul s-a hotărât să le utilizeze și să le transforme în camere de tortură și în închisori subterane, din care cel arestat nu trebuia să mai iasă niciodată, și după ce murea nici nu mai era nevoie să mai fie înmormântat, fiindcă putrezea acolo. Fără să știe nimeni.

Înainte de a amenaja aceste galerii subterane în închisoare, bolșevicii s-au servit de ele aruncând într-însele cadavrele celor pe care îi asasina N.K.V.D.-ul.

În timp ce mă aflu eu la Ismail, se făceau cercetări pentru scoaterea cadavrelor din aceste galerii.

Aflu, tot din izvor demn de crezare, de la autoritățile jandarmerești care au anchetat cazul, că, înainte de a fugi din oraș, bolșevicii au pus dinamită la închisoarea în care se aflau arestați câteva zeci de oameni, apoi i-au dat foc. Toți cei arestați au murit în chinuri cumplite, arși de vii. Țipetele lor sfâșiau văzduhul. Totuși, nimeni nu se putea apropia să le dea vreun ajutor și să-i salveze, din pricina exploziilor puternice care se produceau în interiorul închisorii în timpul incendiului. **Agenții poliției și evreii din batalionul de distrugere, care aveau misiunea să ardă orașul și să distrugă totul, ședeau apoi la răspântiile străzilor, cu armele lor automate în mâini, și nu lăsau pe nimeni să circule.**

Cine sunt acei care au murit arși de vii, ca niște torțe, în închisoarea din Ismail? Până acum nu se știe. Din închisoare nu a mai rămas decât moloz ars, scrum și cenușă. Mirosul de cadavru ars se simțea însă departe.

Și existau apoi atâtea închisori în Ismail! Unde nici nu te așteptai, acolo era o închisoare.

Bolșevicii au transformat în închisori, de care știau aproape totdeauna numai ei, magazinele, pivnițele și casele particulare.

Plutonierul Tomiță Gheorghe îmi spune:

- Vrei să vezi camera de tortură și de execuție a N.K.V.D.-ului?

Până în Ismail, deși străbătusem toate orașele basarabene și bucovinene, nu reușisem să văd o cameră de tortură și de execuție. Toate erau distruse

cu dinamită și arse. Iată, acum, aproape de sfârșitul acestei călătorii, aveam să văd și o cameră din acestea faimoase, pe care se sprijinea ordinea regimului bolșevic.

Cum am intrat în casă, ne-a lovit un miros acru: era peste tot o murdărie de nedescris. Geamurile sparte, hârtiile aruncate pe jos și arse, ciorapi murdari, lenjerie într-un hal groaznic de murdărie, șepci rupte, ziare, registre, fotografii și călămări vărsate.

După ce trecem prin aceste camere de jalnică murdărie și dezordine, din care se vedeau limpede condițiile de igienă și gradul de civilizație al celor care lucrau în ele, coborâm o scară nouă de ciment, în pivniță.

Asta este intrarea în camera de execuție... îmi spune plutonierul care mă conducea. E o cameră construită recent.

Pereții erau umezi. Băjbăiam prin întuneric. Am aprins lanterna și am continuat coborârea. La capătul scărilor era o ușă de fier masiv, cu încuietori zdrene. Nu știu de ce simțeam un fior rece care îmi străbătea prin tot corpul. Era suficient să cobori aceste scări, pe lângă pereții umezi și prin întuneric și te apuca groaza. E lesne de închipuit starea în care se aflau nefericiții români arestați când coborau în camera de tortură și de execuție.

Deși sunt extrem de curios să văd această încăpere, dacă aș fi singur, aș renunța imediat de a o mai vedea. Simt că mă doare capul la gândul că acolo au fost coborâți și împușcați atâția oameni de-ai noștri, atâția români nevinovați. Dar acum nu mai pot să mă întorc. Mi-e rușine să spun că nu am puterea sufletească de a vizita camera de execuție. Așa că îmi continui drumul.

Plutonierul de jandarmi apasă clanța ușii și împinge cu putere. Ușa se deschide scârțâind sinistru. Camera de execuție este complet obscură. Nu vedem nimic înăuntru, totuși în obraji ne lovește un miros tăios și un aer rece vine dinăuntru.

Aprindem încă o lanternă și coborâm cele trei scări de piatră, în camera în care bolșevicii omorau oameni.

Pereții sunt de o culoare cenușie închisă și sunt vopsiți cu ulei.

- Sunt spoiiți cu ulei ca să se poată spăla mai ușor de sânge, ne spune cineva dintre călăuze.

Nici unul dintre noi nu deschide gura. Privim cu atenție arhitectura camerei. Pe jos e ciment. În mijlocul camerei este un grătar care are legătură cu canalul. Prin el se scurge apa.

- Încă nu am cercetat acest canal, ne spune plutonierul de jandarmi. Se poate ca bolșevicii să fi aruncat în canalul acesta și cadavrele victimelor, întrucât nu s-au putut stabili ce au făcut cu ele, căci crematoriu nu există în Ismail. Dar asta nu este decât o presupunere. Rămâne de văzut dacă este aici o instalație specială de aruncat cadavre sau nu.

Deocamdată nu anticipăm, ne mulțumim să credem că prin grătar se scurgea în canal apa cu care se spăla pe jos. Numai atât.

În jurul pereților se află un șanț adânc de vreo șapte cm. Șanțul acesta care e săpat de jur-împrejurul camerei, e făcut pentru a se scurge prin el apa de pe pereți. Și sângele celui executat tot pe aici se scurgea...

Deasupra ușii, la intrare, se află un bec. Atunci când este aprins, el luminează numai peretele de scânduri și fundul camerei. Scările și ușa, adică locul unde ședea călăul, erau întunecate.

(continuare în pag. 14)

Selecțiuni de Emilian Georgescu

Spiritualitate

SFINȚI AI ZILELOR NOASTRE (II)

(continuare din numărul trecut)

SF. IERARH IOAN MAXIMOVICI (1896 – 1968)

Născut într-o veche familie nobiliară rusă, renumită prin evlavie și patriotism, absolvent al Școlii Militare și al Facultății de Drept, și-a dedicat viața slujirii lui Dumnezeu prin slujirea semenilor. Ajuns episcop, mergea pe jos, adesea desculț, vizitând spitale, aziluri și ospicii.

Renumit pentru strictețea în tot ceea ce se referea la Biserică și la Tradiție, interzicea clerului său să participe la

slujbele comune "inter-creștine", iar activitatea ecumeniștilor creștini o considera extrem de dubioasă. **Cu toate acestea se ruga pentru oricine**, fie el catolic, protestant, ortodox, evreu sau oricare altul, și a rămas în memoria credincioșilor prin blândețea și veselia sa.

Este considerat cel mai mare sfânt al sec. XX, un etalon care ne permite să evaluăm cine și ce este veritabil în vremurile noastre tulburi. El a dat tonul potrivit al adevăratului apostolat în lumea modernă. A tălmăduit trupurile și sufletele. Este făcătorul de minuni al Shanghaiului, al Europei Occidentale și al Americii de Nord.

Patria arhiepiscopului Ioan a fost înfloritoarea regiune Harkov din sudul Rusiei. Aici, pe moșia Adamovka, în ilustra familie de nobili Maximovici, în data de 4 iunie 1896 s-a născut un fiu care a primit numele de Mihail.

Neamul Maximovici era renumit din vechime prin evlavie și patriotismul său. Cel mai strălucit reprezentant era sfântul ierarh Ioan, mitropolitul Tobolskului, cunoscut scriitor și poet duhovnicesc, luminător al Siberiei, care a trimis prima misiune ortodoxă în China și a săvârșit numeroase minuni. El a fost canonizat în 1916, iar moaștele sale se păstrează la Tobolsk.

Mihail era un copil blând, nu-i plăceau jocurile zgomotoase și deseori era adâncit în gândurile sale, lubea animalele, mai ales câinii. În copilărie se deosebea printr-o religiozitate profundă. Colectiona icoane, cărți duhovnicești și istorice. Îi plăcea să citească Viețile Sfinților. Tânărul Mihail, "monah din copilărie", își petrecea toată vara la mănăstire, moșia familiei Maximovici aflându-se în vecinătatea mănăstirii Sviatogorsk.

La vârsta de 11 ani a fost trimis la Școala Militară din Poltava. În acești ani l-a întâlnit pe episcopul Teofan al Poltavei, vestitul ascet, care a rămas pentru el un model de sfințenie până la sfârșitul vieții.

În 1914 Mihail a absolvit Școala de Cadeți și, urmând vocației sale întime, a hotărât să intre la Academia Duhovnicească de la Kiev.

Părinții însă au insistat să se înscrie la Facultatea de Drept și, din ascultare, el a renunțat la dorința sa.

Anii de maturitate și terminarea studiilor au coincis cu începutul groazniciei revoluției bolșevice. În 1921, în timpul Războiului Civil, emigrează la Belgrad împreună cu întreaga familie.

În 1925 a absolvit Facultatea de Teologie, iar în 1926 a fost tuns în monahism și hirotonit ca ierodiacon în mănăstirea Milkovo, luând numele de Ioan. La sfârșitul aceluiași an a fost hirotonit ca ieromonah. A fost profesor și diriginte la Seminarul Teologic "Sf. Ioan Botezătorul" din Bitol, iar în 1934 s-a luat hotărârea de a-l înainta la rangul de episcop. În ceea ce-l privește pe părintele Ioan, nimic nu putea fi mai străin năzuințelor sale decât acest lucru. Cineva, care-l cunoștea, povestește cum l-a întâlnit în acea perioadă la Belgrad. El i-a spus că se afla în oraș din greșală, chemat în locul unui oarecare ieromonah Ioan care urma să fie făcut episcop. A doua zi el i-a comunicat acelei persoane că s-a creat o situație și mai proastă decât crezuse el – anume pe el vor să-l facă episcop!

A fost trimis în China, în eparhia Shanghaiului. Aici a organizat societăți de binefacere, a aplanat conflicte religioase, a ridicat o catedrală.

Odată cu venirea comunistilor la putere, colonia emigranților ruși din China a fost nevoită să se refugieze de acolo, majoritatea prin insulele arhipelagului filipinez.

În 1949, în insula Tubabao, în lagărul pentru refugiați locuiau aprox. 5.000 de oameni. Insula se afla în calea uraganelor sezoniere. Într-o convorbire cu localnicii, un rus a menționat teama sa de uragane, însă aceștia i-au spus că nu existau motive de îngrijorare întrucât "sfântul vostru binecuvântează lagărul în fiecare noapte din toate cele patru părți". După ce lagărul a fost evacuat, un uragan devastator s-a năpustit asupra insulei.

În anul 1951 arhiepiscopul Ioan este trimis în Europa, mai întâi la Paris, apoi la Bruxelles. În Europa Occidentală acordă un interes constant nu numai diasporei ruse, pentru care trudea neobosit, ca și la Shanghai, ci și populației locale. El primește sub jurisdicția sa Bisericile Ortodoxe din Olanda și Franța. Unicul preot ortodox al Misiunii de la Madrid a fost hirotonit de el.

În ceea ce privește America, aici activitatea sa de arhipăstor s-a realizat cel mai deplin. Sf. Ioan Maximovici poate fi considerat ocrotitorul adevăratei Ortodoxii în "Lumea Nouă".

La San-Francisco, cea mai mare eparhie ortodoxă din America, Sfântul a găsit comunitatea scindată și construcția marii catedrale în cinstea icoanei Maicii Domnului, "bucuria tuturor scârbiților", oprită. S-a adresat credincioșilor cu rugămintea de a face donații pentru continuarea lucrărilor, apel trezind un entuziasm neobișnuit în rândul ortodocșilor americani; pacea a fost restabilită și construcția catedralei dusă la bun sfârșit.

În 1963 a întemeiat "Frăția Precuviosului Gherman din Alaska", devenită ulterior cel mai important centru misionar ortodox din California.

Arhiepiscopul Ioan Maximovici a rămas credincios până la sfârșitul slujirii cu devotament a Bisericii. Cei ce l-au cunoscut au evidențiat strictețea în tot ce se referea la Biserică și la Tradiție. Interzicea clerului său să participe la slujbele comune "inter-creștine", activitatea ecumeniștilor creștini considerând-o foarte dubioasă. Precum Părinții din vechime care s-au văzut siliți să acorde o atenție specială ereziilor, arhiepiscopul Ioan a opus o rezistență statornică celor mai "actuale" erezii ale contemporaneității.

Cu toate acestea a rămas în memoria credincioșilor nu prin severitatea sa, ci, dimpotrivă, prin blândețea și veselia sa.

Arhiepiscopul își orânduia viața întemeindu-se pe Legea lui Dumnezeu, fără să se gândească cât de imprezvizibile și chiar stranii pot apărea faptele sale celor ce se conduc după criterii pur omenești. De obicei mergea pe jos, adesea desculț, vizitând spitale, aziluri și ospicii. Slujea desculț și în biserică.

Era cunoscut ca sfânt nu numai printre creștinii ortodocși, ci și în rândul credincioșilor de alte confesiuni. Astfel, de exemplu, într-una din bisericile catolice din Paris, preotul încerca să trezească interesul tinerilor față de credință prin următoarele cuvinte: "Afirmați că în prezent nu se mai întâmplă minuni, nu mai există sfinți. De ce să vă prezint dovezi teoretice, când astăzi pe străzile Parisului umblă un sfânt: Sfântul Jean cel Desculț!"

În toate spitalele europene se știa despre acest arhieru care era în stare să se roage toată noaptea pentru un muribund. Era chemat la căpătâiul bolnavului – fie el catolic, protestant, ortodox, evreu sau oricare altul – pentru că atunci când el se ruga, Domnul era milostiv. Era cunoscut și venerat în întreaga lume. El a fost denumit de lumea ortodoxă – făcătorul de minuni al Shanghaiului, Europei Occidentale și Americii de Nord.

Ultimii ani ai vieții arhiepiscopului Ioan au fost amărâți de atacurile și persecuțiile adversarilor săi cărora le răspundea totdeauna fără a se plânge sau a învinui pe cineva, cu un calm netulburat.

Împlinise abia 70 de ani când a murit, însingurat, cum a și fost mereu de când devenise arhieru.

În 1966, după trecerea în veșnicie a arhiepiscopului Ioan, în presă au apărut numeroase materiale atestând sfințenia sa: **tămăduirile miraculoase, exorcizarea demonilor, ascetismul riguros al vieții sale, privegherea în timpul nopții, aparițiile sale după moarte, darul clarviziunii, pogorârea vizibilă a flăcărilor în timpul sfintei liturghii, prigoana feroce la care a fost supus și, în sfârșit, ceea ce nu toți au fost capabili să prețuiască** (poate din cauză că acest aspect al sfințeniei era practic incompatibil cu rangul de arhiepiscop), "nebulia lui pentru Hristos". În epoca universalei secături duhovnicești, a celor mai mari cataclisme sociale și a rătăcirii minților, el a crezut de cuviință să trăiască așa cum au trăit marii asceți ai Fivaidei și Palestinei, care, exprimându-ne prin cuvintele Sf. Siluan Athonitul, "iubindu-L pe Dumnezeu, L-au iubit până la urmă".

La 2 iulie 1994 în America a avut loc proslăvirea arhiepiscopului Ioan de San Francisco, ierarh al Bisericii Ortodoxe Ruse din diaspora.

În secolul nostru nemilos și sovăielnic, acest sfânt s-a asemănat marilor ierarhi din vechime, trezind o astfel de dragoste și venerație în rândul creștinilor, încât odată cu sfârșitul lui a început parcă un nou capitol al vieții sale: cinstirea sa de către întreaga lume ortodoxă.

În zilele noastre de neputință duhovnicească asceții au devenit rari.

Fie că viața lui să le arate că, contrar slăbiciunilor și neajunsurilor noastre, "Iisus Hristos ieri și azi și în veci este același", și că nu există nimic mai plăcut lui Dumnezeu și mai salvator pentru omenire decât viața sfântă pentru Hristos, oglindea căreia a fost arhiepiscopul Ioan Maximovici.

În prezent numele lui a început să fie identificat cu chipul unui curajos și îndrăzneț erou al credinței, înfăptuind minuni pretutindeni și întotdeauna. Dar să ne amintim că mulți slujitori ai Bisericii, clerici "conștienți" și ierarhi de vază l-au respins și chiar disprețuit pe Ioan Maximovici în timpul vieții. Într-adevăr, privit nepărtinitor, dintr-o parte, el reprezenta o imagine șocantă: încovoiat, cu părul zburlit, cu veșminte uzate.

Fermitatea, voința sa îndreptată către cele dumnezeiești, anume acea calitate ce i-a permis să cucerească astfel de culmi ale ascetismului, era considerată drept orgoliu și obstinație gratuită. În ochii multora el nu era decât un bătrân încăpățânat și excentric, insistând asupra ideilor sale "absurde" cu privire la treburile de care s-ar cădea să se ocupe Biserica.

Actuala ofensivă a răului nu trebuie să ne constrângă să admitem pasiv triumful necredinței. Dacă vrem să fim cucernici, trebuie să fim eroi – așa cum a fost sfântul Ioan Maximovici. Trebuie să fim gata să jertfim bunul nostru renume, statutul nostru personal sau social, să renunțăm la "respectabilitatea" noastră.

Sursa: www.crestinortodox.ro

(continuare în pag. următoare)

Pagină realizată de
Corneliu Mihai

Gargara răsuflată cu conviețuirea pașnică a celor două etnii, era și este valabilă în funcție de împrejurări: dacă domniile lor dețineau controlul (exemplu: cedarea Basarabiei din 1940 sau comportamentul agresiv până la criminal din perioada în care au controlat aproape total destinele României, 1944-1964).

Este inutil, poate, să descriu mai departe achitarea lui Corneliu Zelea-Codreanu, constatându-se *legitimă apărare*, și entuziasmul la nivel național declanșat de sentință. (Nu știu, poate dl. Cristoiu ar trebui să mai scoată o ediție a numărului din august 2013).

Eu trebuie să completez vasta expunere de documente și comentarii. *Ce se încearcă, totuși, poate mai puțin stringent: cititorii să rămână cu impresia că judecata de la Turnu Severin nu are valabilitate juridică, hotărârea fiind luată sub presiunea maselor.*

***

TRĂDAREA: 23 AUGUST (continuare din pag. 7)

Regele Mihai poate fi acuzat, îndreptățit, de trădare: I. Fiindcă Mareșalul venise pașnic în audiență, pentru problemele țării. II. Deoarece obiectivul audienței se împlinea prin propunerea și acceptarea armistițiului de către Mareșal. III. Întrucât Antonescu era singurul garant al suveranității și suzeranității statului român.

Nenorocirea a fost că și șefii partidelor politice au acceptat capitularea fără condiții, „sperând” numai că Alianții nu vor impune măsuri prea severe.

Ce nu știa regele Mihai în ajunul trădării sale?

Știa că sigur Antonescu putea încheia armistițiul în condiții onorabile.

Știa că, în caz de neacceptare, Antonescu va continua războiul, care iar putea avea o soartă tot mai onorabilă decât capitularea.

Știa, de asemenea, că Stalin acceptase cele 3 puncte forte ale armistițiului propus de Mareșal.

Știa că va rămâne complet eclipsat de aura Mareșalului dacă va ieși învingător.

Și mai știa că Mareșalul, prin politica sa economică, adusese României 49 de vagoane de aur... „S-au găsit 49 de vagoane de aur, când România, în toți anii de pace, abia adunase 16. Da, în 1944, Banca Națională a României avea în seif 49 de vagoane de aur! România nu a dat nimic și a primit totul pe bază de acorduri: petrol, bumbac, cereale>>”. (Gh. Buzatu – „România cu și fără Antonescu”)

Mareșalul negocia cinstit, susținut de Armată, iar politicienii preparau dezarmarea armatei române, sechestrarea comandamentului ei suprem și predarea lui și a României în mâinile rușilor.

***

ARD MALURILE NISTRULUI (continuare din pag. 12)

Probabil că această cameră servea și de cameră de tortură. Aici arestatul putea să fie chinuit în cele mai groaznice moduri, căci oricât de tare ar țipat, strigătele lui s-ar fi pierdut în adâncul acestei pivnițe, fără ca să fie auzite de nimeni altcineva decât de călău.

***

SFINȚI AI ZILELOR NOASTRE (continuare din pag. precedentă)

Fără îndoială că fericitul Ioan a fost trimis ca un dar de la Dumnezeu oamenilor vremurilor de apoi. Când surogatul a devenit o normă în toate sferele vieții, când adevăratul Duh al credinței lui Hristos a devenit atât de rar încât majoritatea au uitat de însăși existența Lui, sfântul Ioan este un model al autenticității duhovnicești.

Într-un anumit sens el este un etalon, care ne permite să evaluăm cine și ce este veritabil în vremurile noastre tulburi. A dat tonul potrivit al adevăratului apostolat în lumea modernă. Pe măsură ce un număr tot mai mare de oameni

Totuși, un subtitlu: „Verdictul juraților a fost corect din punct de vedere juridic”, lămurește lucrurile în sensul respectiv, cu logică, cu argumente și documente.

„Pretinii” noștri o țin „langa” cu „crimă” și „criminal”. Vreau să fac un scurt comentariu, adresându-mă celor cărora Dumnezeu nu le-a luat mințile: încet - sigur că prea încet - toate informațiile adevărate despre Mișcarea Legionară răbufnesc la suprafață. Nu este departe timpul când toată țesătura de minciuni va deveni inutilă, prezentând caruțenia, valoarea, umanismul, unicitatea în sens pozitiv a doctrinei și ideologiei legionare. Vă spun, după zeci de ani de experiență: oricine reușește să cunoască îndeaproape adevărul despre Legiune, devine cel puțin un admirator, dacă nu partizan al Mișcării Legionare!

Și, în final, ceva despre poziția lui Corneliu Zelea-Codreanu după declararea nevinovăției sale: Cum

se explică entuziasmul fără margini a unui întreg popor?

Starea economică dezastruoasă a românului de rând, implicarea în viața de zi cu zi practică de autorități, lipsa evidentă a unor perspective de îmbunătățire a situației, îl transformă pe Corneliu Zelea-Codreanu în persoana providențială care va îndrepta lucrurile - dacă vreți, trimis de Dumnezeu Care se milostivește de români, persoana care dovedește prin comportament că este dispusă să își pună viața în joc pentru binele național.

Evreimea intuiește pericolul și de aici mai departe îi pregătește cu perseverență și răbdare drumul încheiat cu odiosul asasinat.

Poate, cândva, sacrificarea lui Corneliu Zelea-Codreanu pe altarul intereselor iudaice, va da roadele așteptate.

Până atunci, să învățăm imnul național: „Deșteaptă-te, române!”

pierderi grele într-o durată de timp nelimitată. Acesta era cazul României.

Deși bătălia din Moldova și Basarabia se desfășura în favoarea adversarului, înaintarea acestuia putea fi oprită pe linia Carpații Moldovei - linia fortificată Focșani - Galați - Dunăre - până la Mare.

Mareșalul Antonescu, în discuțiile cu comandantul grupului de armate Ucraina de sud din zilele 21 și 22 august, decisese să apere această poziție.

Rușii, care erau grăbiți să încheie un armistițiu cu România, când s-ar fi văzut opriți pe această linie, ar fi acordat condiții de armistițiu mai favorabile.

Dar prin actul necugetat al regelui Mihai (mai ales că a fost executantul planului de la Moscova adus de agentul Bodnăraș), prin trădarea sa, a spulberat orice nădejde ca România să se poată salva.

Așadar trădarea lui Mihai este TRĂDAREA NAȚIUNII ROMÂNE. Avea un demn model în tatăl său.

De trei secole rușii se străduiau să ocupe România. N-a fost să fie, deoarece conducătorii bravi, voievozii și boierii, au apărut-o până la jertfă. A fost să fie acum, prin trădarea unui rege străin de morală, de țară, nu străin însă de avarie, de lașitate, de trădare, de capitulare.

Așadar, la 23 august 1944, România și-a pierdut suveranitatea.

Lovitura de stat de la 23 august a împiedicat punerea în aplicare a acestei hotărâri și deci a sabotat posibilitatea obținerii unui adevărat armistițiu. Prin acest act, regele Mihai a distrus orice posibilitate de a salva independența României.

Ieșim din această cameră și, când ajungem la lumină, simțim o bucurie grozavă.

Îmi iau rămas bun de la cei care mi-au arătat închisoarea cu câteva zeci de celule și cu această cameră de execuție a N.K.V.D.-ului, apoi pornesc spre port.

(continuare în numărul viitor)

Concurs

ISTORIE NECENZURATĂ

- premii în cărți -

Condiții de participare: vârsta max. 35 ani; răspunsurile se vor trimite în scris pe adresa sediului, sau se pot da personal, la sediu, până la data de 10 a lunii următoare apariției revistei. Premiile se vor ridica de la redacție.

RĂSPUNSUL CORECT LA ÎNTREBAREA LUNII IULIE:
"Puteți numi câteva aspecte notabile ale vieții Căpitanului?"

a fost dat de Gabi Iurașcu din Rm. Vâlcea, 30 de ani, care a câștigat cartea
"In memoriam" – Cătălin Zelea-Codreanu.

RĂSPUNSUL ESTE URMĂTORUL:

I. Mulți consideră că cel mai remarcabil lucru înfăptuit de Corneliu Zelea-Codreanu, a fost ridicarea unei organizații de la 5 (CINCI) membri, la 1.000.000 (UN MILION), în doar 10 ani (1927 – 1937).

FĂRĂ NICI UN FEL DE "SPONSORIZARE"!

Și, mai mult, ÎN CIUDA PRIGOANELOR, a bătailor primite de la jandarmi, a miilor de arestări abuzive, a dizolvărilor ilegale, a amenințărilor cu moartea, a legionarilor omorâți!

II. Dar mai importantă este crearea unei adevărate ȘCOLI DE CARACTERE, cea care avea să dea SFINȚI AI ZILELOR NOASTRE: Sfântul Valeriu Gafencu, Sfântul Ilie Lăcătușu, Sfinții Martiri de la Aiud, Sfântul Radu Gyr.

Dacă despre sfintele moaște care izvorăsc mir, ale deținuților legionari de la Aiud cititorii noștri au aflat deja, ba chiar și creștini care n-au nici cea mai vagă idee despre legionari, dacă despre Sfântul Ilie Lăcătușu mulți, de asemenea, sunt informați, ca și despre Sfântul Închisorilor, Valeriu Gafencu, în schimb, vestea despre Sfântul Radu Gyr este o noutate:

Osemintele poetului-martir, deshumate de la Bellu în 2012, se află acum la Mănăstirea Petru Vodă, dar câteva dintre acestea sunt puse spre închinare pentru că... izvorăsc mir! Au fost puse aici de Părintele Justin Parvu, fost deținut politic, care a ctitorit mănăstirea cu hramul Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril în cinstea martirilor închisorilor comuniste.

Așa cum remarcă PS. Sebastian Pașcanu, episcopul Slatinei și Romanaților, "nu Biserica îi face pe sfinți. Nu noi, Sinodul Bisericii, îi facem pe sfinți. Ci pe sfinți îi face Dumnezeu și poporul. Dumnezeu – pentru că le recunoaște sfințenia lor, și poporul – pentru că păstrează în memoria sa faptele lor. (...) Dar va veni și vremea sutelor și miilor de preoți și credincioși care au fost închiși și bătuți pentru credința lor creștinească în închisorile comuniste..."

De asemenea, este o noutate și faptul că părțile din moaștele Martirilor de la Aiud au ajuns și în Sfântul Munte, la Mănăstirea "Cuviosul Grigorie" din Athos:

"Părinții athoniți se închină cu evlavie la mărturisitorii români din temnițele comuniste.

Evlavia creștinilor din Grecia față de mărturisitorii din lagărul comunist a sporit mult în ultimii zece ani, în primul rând datorită traducerii în ultimii zece ani, în primul rând datorită traducerii cărților ce istorisesc pătimirile acestora. Traducerea cărții lui Ioan Ianolide, "Întoarcerea la Hristos" (Ed. Christiana, 2008) în limba greacă (Ed. Orthodoxos Kypseli, 2009) a avut, cu siguranță, un rol esențial în răspândirea cultului noilor mucenici români.

Iată că trupurile mărturisitorilor din temnițe, aruncate de comuniști la groapa comună, sunt astăzi împărțite spre cinstire și închinare în

întreaga Biserică a lui Hristos! Să nu uităm faptul că pe moaștele mucenicilor s-au zidit dintotdeauna altarele pe care se săvârșesc Sfintele Liturghii."

(Revista "Familia ortodoxă" nr. 9/2009, pg. 58-59)

III. De asemenea, nimeni nu poate ignora nici crearea doctrinei NAȚIONALISMULUI ROMÂNESC, nici ORGANIZAREA TINERETULUI INTERBELIC.

Nu întâmplător marile nume din epocă au fost alături de Mișcarea Legionară: Nae Ionescu, Traian Brăileanu, Radu Gyr, Mircea Eliade, Lucian Blaga, Const. Noica, Simion Mehedinți, Dimitrie Gerota, episcopul Gurie Grosu al Basarabiei, George Coandă, Sextil Pușcariu, N. C. Paulescu etc., plus sute de medici, profesori, preoți, avocați, ingineri, generali de armată, prinți (Al. Cantacuzino, Al. Ghica, M. Sturdza) etc.

IV. Dar mai există destule ALTE ASPECTE NOTABILE ale vieții lui Corneliu Zelea-Codreanu:

- La vârsta de doar 17 ani pleacă voluntar pe front pentru a-și apăra țara amenințată de bolșevism (primul război mondial, 1916).

- Organizează prima tabără de muncă voluntară din Europa (1924), la Ungheni, pentru construirea unui cămin al studenților români creștini.

- La procesul pentru împușcarea lui Manciuc s-au înscris 19.300 de avocați ca să-l apere.

- La nunta sa au participat 100.000 de oameni, lungimea coloanei de nuntași întinzându-se pe 7 km. De asemenea, au fost 2300 de care împodobite și automobile.

Să nu vă imaginați cumva că ar fi avut atâta bani Corneliu Zelea-Codreanu încât să poată oferi măcar un pahar de vin și o felie de cozonac atâtor oameni: fiecare își adusesese de mâncare! Erau bucușori că erau alături de el la nunta lui, atât era de iubit!

A fost o mare adunare naționalistă, oamenii veniseră în portul popular românesc; nunta a fost filmată și s-a prezentat în cinematografele din București (dar numai de două ori, întrucât Ministerul de Interne a confiscat filmul și i-a dat foc).

- Botează 100 de copii - la Ciorăști, lângă Focșani, în aug. 1925, imediat după nunta sa.

Părinții ai căror copii se născuseră în jud. Putna imediat după achitarea lui Corneliu Zelea-Codreanu în procesul Manciuc au ținut ca aceștia să fie botezați de el.

Guvernul a instituit însă stare de asediu în Focșani, unde trebuiau să aibă loc botezul, și atunci s-au retras cu toții la Ciorăști și aici au fost botezați copii sub baionete.

- A fost absolut incoruptibil; a trăit întreaga viață conform principiilor enunțate, neabătându-se o iotă.

Renumit pentru viața sa spartană, nu și-a permis comoditatea, îmbuibarea, luxul, deși ar fi putut. Există nenumărate mărturii în acest sens; dar mie

personal mi s-a părut notabilă următoarea întâmplare: mutându-se la Casa Verde, sediul Mișcării, în 1937 a primit cadou de la prof. Nae Ionescu o garnitură scumpă de mobilă. I-a trimis-o înapoi, scuizându-se și rugându-l s-o vândă și să pună banii în contul Mișcării (în ciuda împotrivirii soției sale) – mărturie în cartea de memorii a preotului Ion Dumitrescu-Borșa.

- Și-a iubit atât de mult camarazii și a dovedit atâta dezinteresare materială în luptă, încât a preferat să se retragă din campania electorală decât să-și sacrifice oamenii, atunci când prigoana a devenit mai cruntă ca niciodată (înaintea instaurării dictaturii lui Carol al II-lea)

- A fost întotdeauna în fruntea legionarilor în ceasurile grele și n-a cerut de la nimeni mai mult decât făcea el însuși; era un model, un exemplu, prototipul legionarului. El a spus: "Luptă și nu fi niciodată mișel. Nici adversarului să nu-i faci nedreptate. Decât să învingi printr-o mișelie, mai bine să cazi luptând pe drumul onoarei." (citată aproximativ, din memorie, fără însă a-i altera sensul)

- Preferă să stea la închisoare decât să se asocieze dictaturii (1938). Nu era impresionat de mări.

Nu vroia să vină la guvernare decât dacă majoritatea românilor îl votau, nu intenționa să se impună prin "sfărâri" sau prin violență, ci prin caracter, prin onoare, prin omenie. (Este adevărat că era împotriva democrației, dar era și împotriva dictaturii; era adeptul unei conduceri autoritare, naționaliste.)

- De asemenea, preferă să fie închis decât să fugă peste graniță pentru a se salva.

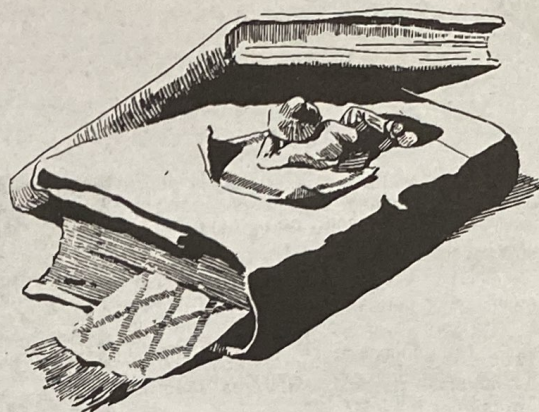
- Și-a iubit atât de mult țara și Neamul încât și-a sacrificat tinerețea și viața încercând să-i traseze calea de renaștere națională.

De aceea și este, probabil, cel mai urât om de către toți dușmanii românismului.

- A avut o putere de atracție extraordinară. I-au fost dedicate zeci de poezii, cântece, volume de amintiri; legionarii pe care i-am cunoscut aveau ochii umezi când vorbeau despre el, deși erau oameni căliți, greu de impresionat, trecuți prin război și temnițe, și deși trecuseră zeci de ani de când îl cunoscuseră; erau mândri că dăduseră mâna cu el, pur și simplu.

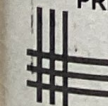
- După aproape 80 de ani de la moartea sa, este comemorat în continuare, în ciuda valului de calomnii scurse timp de decenii și i se fac parastase nu numai la locul asasinării, ci și în multe orașe din țară și chiar în străinătate

- Organizația naționalistă interbelică bulgară, "Strajnicii" a prof. Mihail Cantargief a luat ca model de organizare Legiunea, fiind constituită pe cuiburi, iar organizații naționaliste italiene actuale au ca model principiile legionare instituite de Corneliu Zelea-Codreanu.

ÎNTREBAREA LUNII AUGUST: A neglijat Căpitanul succesiunea la conducerea Mișcării?

PREMIU: "Învieră", vol. I – Șerban Milcoveanu.

ABONAMENTE PE ADRESA:
NICADOR ZELEA-CODREANU, STR. BANUL
DUMITRACHE NR. 35, SECT. 2, BUCUREȘTI
Tel.: (021) 2425471; 0745 074493
Pretul unui abonament pentru un an:
50 RON pentru țară (București și provincie); 70 RON
pentru Europa; 130 RON pentru Canada, SUA, Australia.
Se pot face abonamente pentru minim jumătate de an.

Valentin Nistor – Alexandria: În armata germană s-au înrolat voluntar peste 100.000 de tineri ruși, în afara Diviziei Vlasov (compusă sută la sută de ruși, bine înarmată și bine pregătită). Cei aflați în componența regimentelor germane, "răzleții" - se numeau Milfswilligen - s-au acoperit de glorie în multe lupte. Nu concepeau să fie luați prizonieri întrucât erau împușcați imediat, fără nici o judecată sumară.

Viorel Banciu – Florești Prahova: Într-adevăr, numele lui Carol al II-lea a apărut de-a lungul anilor pe pachetele de țigări, prima dată în preajma primului război mondial, când era încă adolescent dar fumător înrăit. Ziarele din epocă făceau reclamă la tutunul de pipă care se vindea în cutii metalice pe care era trecut numele viitorului suveran. Apoi, în perioada interbelică, îi întâlneau numele pe cutiile cartonate care specificau că țigările sunt de lux, producerea și desfacerea lor fiind asigurată de R.M.S. (Regia Monopolului de Stat). Aceste țigări de lux - cutia având pentru protecție o foaie cerată și alta de staniol - au apărut pe piață și în intervalul 1941-1944, sub denumirea de "Mareșalul Antonescu" - "aceeași Marie cu altă pălărie"! Apoi, în intervalul 1944-1948, țigările, de aceeași calitate și lungime, au fost denumite "Mihai I". Parcă le văd în vremea copilăriei mele: țigările erau puțin turtite, iar cutia albă avea pe ea o bandă albastră pe care scria "Mihai I". Nu erau la îndemâna oricui, majoritatea fumătorilor optând, din motive pecuniare, la țigările "Militare", "Plugare" sau "Naționale". Nu trebuie să ne mire faptul că țigările au purtat numele a doi regi de-ai noștri. Practica folosirii numelui lui Napoleon pe cel mai bun coniac franțuzesc sau a lui Stalin pentru votca Stalinskaia, sunt un gir că marfa este de bună calitate... Dar foarte puțini știu că a mai fost o persoană care a avut numele înscris pe cutia cartonată de țigări. Este vorba despre Irina Burnaia! Cine a fost această femeie necunoscută astăzi de către imensa majoritate a românilor? A fost a patra aviatore a României, ea înființând "Escadrila Albă", care a fost pe frontul răsăritean, participând la operațiile militare. La Odessa, ocupată de trupele române între 1941-1944, la Fabrica de țigări, distrusă și apoi repusă în funcțiune, s-au fabricat țigări cartonate cu numele renumitei aviatore.

Felicia Vișinescu – Iași: Într-adevăr, despre soarta tragică a făuritorilor Unirii Basarabiei cu România nu se știa nimic, tema fiind ignorată total de către istoricii de pe malul Dâmboviței. Sugestia dvs. ca, în cinstea lor, diriguitorii actuali ai țării să ridice un monument, "Monumentul Eroilor Basarabeni", amplasându-l pe soclul liber din fața Casei Presei din București, urmând să fie înscrise pe acesta numele celor care au pierit în închisori, ni se pare binevenită. Dar suntem conștienți că nu și guvernanților... De la idee la faptă este o cale lungă, iar în cazul de față sunt sceptici că se va putea materializa. Motivul va fi, precis, "lipsa fondurilor pentru înfăptuirea obiectivului". Nu trebuie însă să ne pierdem speranța: într-o Românie a românilor se va putea realiza acest monument pus în calea uitării și a ingratitudinii de până acum. Dacă România nu va redeveni a românilor, va înceta să mai exista, pur și simplu... Din numărul viitor al ziarului nostru vom începe un nou serial dedicat figurilor proeminente basarabene, peste care s-a așternut, de asemenea, praful uitării - printre aceștia: sculptorul Plămădeală, artista de Operă de talie mondială Maria Ciobotaru, marele patriot Anton Crihan ș.a.

Gh. Țuțuianu - Tg. Neamț: Generalul Hugo Schwab nu era german, ci român provenit din minoritatea săsească sau șvabă. S-a acoperit de glorie în războiul din Răsărit, în campania din Crimeea. A preferat să se sinucidă la 24 august 1944, în comuna Humulești care astăzi este un cartier al orașului dvs., după ce a aflat de la radio apelul regelui Mihai, cu o zi mai înainte, de ordinul de încetare a focului. Când sovieticii au venit să-l dezarmeze și să-l ia prizonier împreună cu 100.000 ostași aflați pe linia frontului, s-a împușcat, preferând moartea în onoare, umilinței lagărelor bolșevice de muncă. Astăzi onoarea este

un cuvânt total necunoscut: bunăoară, cunoașteți vreun caz de demisie a vreunui parlamentar dovedit de a fi corupt? Eu nu...

Eva Butnaru – Vălenii de Munte: Horia Stamatu, născut în 1912 la Vălenii de Munte, un remarcabil om de literă, aderă la Mișcarea Legionară. Între 1938-1940 este redactor la "Enciclopedia României", dar cu șase ani mai înainte, în 1934, obține, pentru volumul de poezii "Memnon", "Premiul scriitorilor tineri". În 1941 părăsește țara, ajungând în Germania, este internat în lagărul de la Buchenwald din care este eliberat odată cu sfârșitul războiului. Între 1946-1948 ocupă funcția de lector și cultură română la Universitatea din Freiburg, iar în următorii doi ani locuiește la Paris. Aici conduce secția literară a Institutului Român de Cercetări de pe lângă Sorbona, fiind unul din fondatorii lui alături de Emil Cioran, Mircea Eliade, Eugen Ionescu. Între 1951-1961 trăiește în Spania, la Madrid, unde desfășoară o multiplă activitate literară în limba română și spaniolă. Este redactor al revistei "Libertatea Românească" și "Fapta", luând parte și la întemeierea caietului spaniol lunar de literatură "Punta Europa". În 1961 se întoarce la Freiburg unde rămâne până la sfârșitul vieții, iulie 1989. A redactat foarte multe cărți; expunem aici doar o parte din titlurile lor: "Dialoguri", "Jurnal", "Discurs și Excurs", "Imperiul", "Cartea Învierii", "Cinci sute de ani de la căderea Bizanțului", "Ion Budai Deleanu, poet și gânditor", "Umorul negru și absurdul în literatură și folclor", "Timp și literatură", "Misterul Mioriței", "Comportamentul Românilor în istorie", "Istorie și mit", "Biserica și religia la Români", și alte peste 20 de titluri cu teme inedite. Aceste cărți valoroase nu s-au publicat în România dar nu este târziu să se înlăture această tăcere care este complet nejustificată, la baza ei fiind, probabil, trecutul său legionar.

Ștefania Bibiri – Ploiești: Gh. Argeșeanu (1883, Caracal - 26/27 nov. 1940, Jilava), a fost un favorit al lui Carol al II-lea; îl însoțise pe acesta, în tinerețe, în călătoria din jurul lumii. A fost numit prim ministru în urma asasinării de către legionarii conduși de Horia Sima, a fostului șef al guvernului, Armand Călinescu. Devotat regelui, a acceptat represiunea sângeroasă, criminală, împotriva legionarilor: executarea fără nici o judecată a câte trei legionari aleși din fiecare județ, cei mai activi, mai credincioși, și expunerea lor în piețele publice. Era cunoscut și sub numele de "Ghiță Soldatul". Mandatul său a rămas în istorie pentru numeroasele crime comise într-un interval deosebit de scurt; s-a încheiat după numai șapte zile, fiind înlocuit de guvernul Const. Argetoianu. În noaptea de 26-27 nov. 1940, 64 de foști demnitari și magistrați care luaseră măsuri nelegale și violente împotriva Mișcării Legionare, printre care și gen. Gh. Argeșeanu, au fost asasinați de membri ai Poliției Legionare, din ordinul lui Horia Sima, deși trebuiau să fie judecați și pedepsiți legal. Motivul a constatat din faptul că printre ei se afla arestat și Moruzov, șeful Serviciilor Secrete, și acestuia trebuia să i se "închidă gura" înainte de a vorbi în fața Comisiei de Anchetă și de a divulga faptul că noul șef al Mișcării era agent al Serviciilor Secrete. Și, cum nu putea fi împușcat doar Moruzov, au fost toți cei închiși la Jilava. Dar adevărul iese întotdeauna la suprafață: astăzi cunoaștem mărturiile directe (Victor Biriș, Ion Dumitrescu-Borșa) care atestă faptul că în 1938 Sima colabora masiv cu Moruzov; s-a mai găsit în arhive numele lui ca agent al Serviciului Secret de Informații. A colaborat apoi cu Serviciul anglo-american, cu care chiar el se laudă! Iar Papanace susține argumentat că a fost o perioadă și al Gestapoului... Oricum, e clar că omul avea structură de agent, pur și simplu! Și că "legionarismul" lui a fost praf în ochi: el a fost, de fapt, AGENTUL, nu "Comandantul"... Dar am depășit cadrul întrebării!

Erika Gross – Sibiu: Despre etnicii germani și activitatea lor în trupele Waffen SS între 1941-1944, ca și despre liderul lor, Andreas Schmidt, vă vom răspunde la această rubrică într-unul din viitoarele noastre numere.

Emilian Ghika

ISSN 1583-9311

Redactor șef:

Nicoleta Codrin

Colegiul de redacție:

Emilian Ghika, Corneliu Mihai, Marius Prichici, Viorel Bârzanu

Relații

cu publicul:

Str. Mărgăritarelor nr. 6, sector 2, București - Vinerea, orele 15-17

(zona Circului - inters. cu Ștefan cel Mare, colț cu str. V.Lascăr)

Tel.: (021) 2425471 sau 0745 074493

e-mail: cuvantul-legionar@zelea-codreanu.com

